

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu

K datu sčítání v roce 2021 tvořilo v Libereckém kraji pracovní sílu 225 481 osob, což představovalo 51,8 % populace kraje (republikový průměr 52,9 %). Oproti minulému sčítání se situace zlepšila, v té době pracovní síla v kraji čítala 208 512 osob a podíl se pohyboval pod 50 %. Tento stav neodráží ani tak demografický vývoj jako spíše situaci na trhu práce. Do pracovního procesu je zapojeno mnohem více pracujících důchodců (proti sčítání 2011 +137,7 %) a studentů (+146,4 %), počet osob na mateřské dovolené naopak poklesl (-64,4 %). Je však třeba také zmínit, že uvedené změny mohou do jisté míry souviset také s vyšším využitím administrativních zdrojů dat při posledním sčítání. Mimo pracovní sílu se v roce 2021 nacházelo 203 599 osob (46,8 % obyvatel kraje), tj. o 2,5 % osob více než v roce 2011. V případě 1,4 % populace se ekonomickou aktivitu nepodařilo zjistit, počet těchto osob se v porovnání se sčítáním 2011 snížil, a to čtyřnásobně.

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo v Libereckém kraji podle pohlaví a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15–64		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	225 481	123 290	102 191	214 314	116 923	97 391
v tom:						
zaměstnaní	213 877	117 638	96 239	202 794	111 328	91 466
v tom:						
pracující důchodci	24 145	11 999	12 146	13 251	5 822	7 429
pracující žáci a studenti	7 526	3 405	4 121	7 526	3 405	4 121
osoby na mateřské dovolené	1 494	9	1 485	1 494	9	1 485
ostatní zaměstnaní	180 712	102 225	78 487	180 523	102 092	78 431
nezaměstnaní	11 604	5 652	5 952	11 520	5 595	5 925
Osoby mimo pracovní sílu	203 599	88 432	115 167	52 446	19 765	32 681
v tom:						
nepracující důchodci	97 447	39 313	58 134	17 660	7 145	10 515
ostatní s vlastním zdrojem obživy	543	317	226	530	309	221
žáci, studenti	61 204	30 997	30 207	21 457	10 797	10 660
osoby na rodičovské dovolené	9 204	39	9 165	9 204	39	9 165
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	35 201	17 766	17 435	3 595	1 475	2 120
Nezjištěno	6 140	3 698	2 442	5 971	3 608	2 363

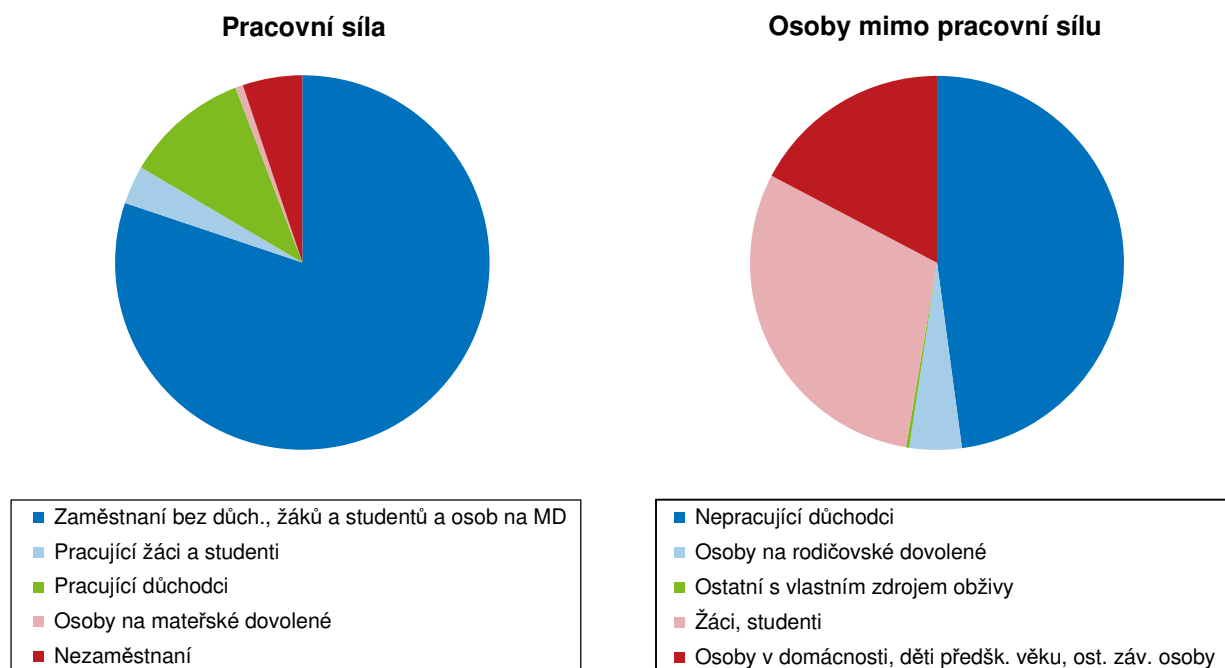
V rámci pracovní síly měli vyšší zastoupení muži (54,7 %), naopak mezi osoby mimo pracovní sílu patřily častěji ženy (56,6 %). Osoby tvořící pracovní sílu byly z 95,0 % v produktivním věku. V případě osob mimo pracovní sílu bylo v produktivním věku 25,8 % z nich, s převažujícím podílem žen (62,3 %). Toto uspořádání lze vysvětlit tím, že skupinu žen mimo pracovní sílu v produktivním věku posilují ženy na rodičovské dovolené a ženy v domácnosti. Na vysoký podíl žen mezi osobami mimo pracovní sílu má vliv také fakt, že ženy obvykle odcházejí do důchodu v nižším věku než muži.

V rámci Libereckého kraje se zastoupení pracovní síly na populaci správních obvodů obcí s rozšířenou působností pohyboval mezi 49,4 % v SO ORP Tanvald a 53,4 % v SO ORP Liberec. Nižší než 50% podíl vykazuje ještě také SO ORP Frýdlant (49,7 %). Podíl osob mimo pracovní sílu dosáhl analogicky nejvyšší hodnoty v SO ORP Tanvald (49,3 %), nejnižší v SO ORP Liberec (45,0 %). Nejvyšší podíl nezjištěných informací o ekonomické aktivitě obyvatel evidoval SO ORP Česká Lípa (1,8 %), opačně tomu bylo v SO ORP Jilemnice (0,7 %).

Téměř 95 % pracovní síly tvořili zaměstnaní (při minulém sčítání necelých 90 %), zbývajících 5,1 % připadlo na nezaměstnané, kterých bylo téměř o polovinu méně než před 10 lety. Převahu mezi zaměstnanými měli muži (117 638 osob, tj. 55,0 %), více než 63 % všech zaměstnaných bylo ve věku 35–59 let s tím, že nejvýrazněji byli zastoupeni zaměstnaní ve věku 45–49 let (15,7 %), kteří reprezentují silné populační ročníky

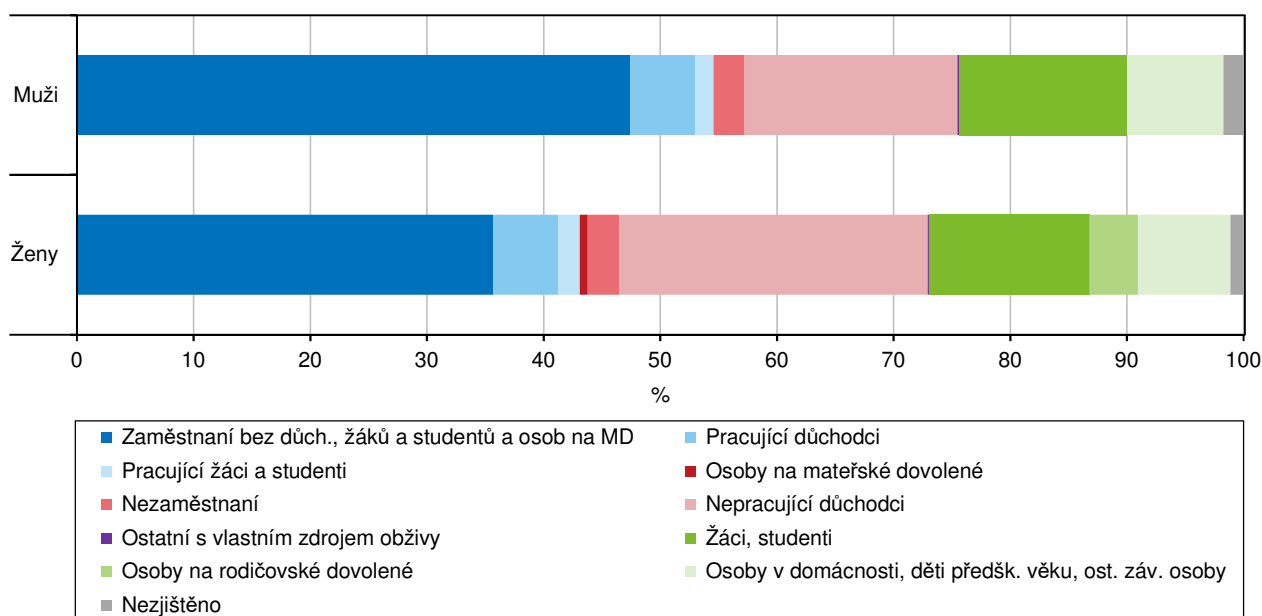
sedmdesátých let 20. století. Mezi nezaměstnanými z 51,3 % převažovaly ženy. Nezaměstnaným bylo nejčastěji 40–49 let a 55–59 let – nezaměstnaní v těchto letech v úhrnu představovali 35,4 % všech nezaměstnaných.

Graf 4.1.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Libereckém kraji

Podíl zaměstnaných osob přesahoval ve všech SO ORP našeho kraje 90% hranici. Největší zastoupení však měli zaměstnaní ve správním obvodu Železný Brod (96,2 % místní pracovní síly), naopak ve správním obvodu Tanvald činil tento podíl „pouze“ 92,3 %. Současně v těchto správních obvodech tvořili nejmenší, resp. největší část pracovní síly nezaměstnaní (3,8 %, resp. 7,7 %).

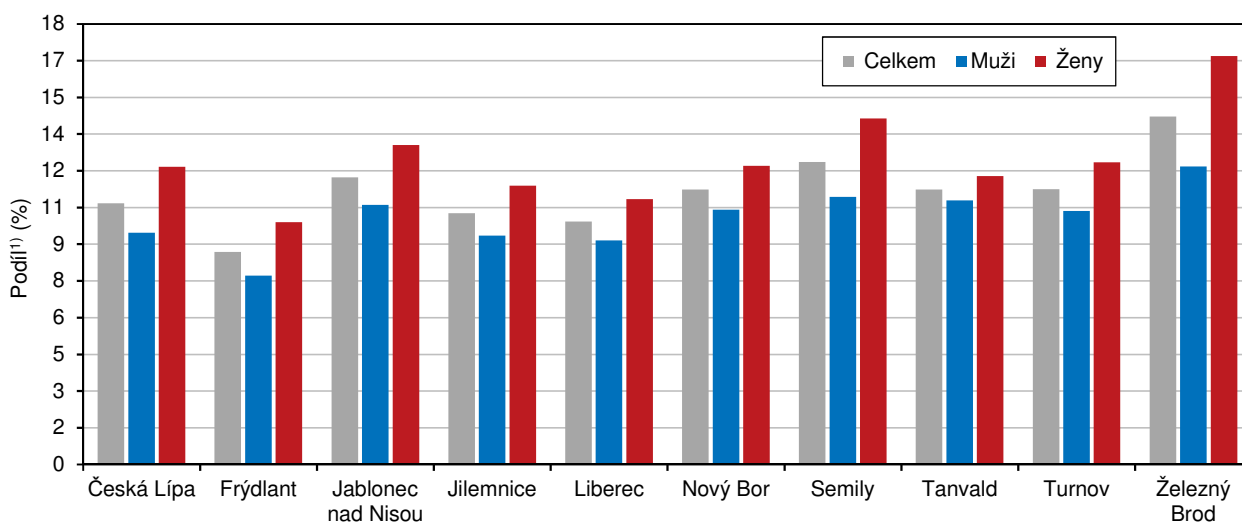
Graf 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a pohlaví v Libereckém kraji

Naprostou většinu zaměstnaných reprezentovali ostatní zaměstnaní (84,5 %, tj. o 6,1 p. b. méně než při SLDB 2011), z 56,6 % se jednalo o muže. Nejpočetnější skupina těchto zaměstnaných byla ve věku 40–49 let (61 080 osob, tj. 33,8 % ostatních zaměstnaných).

Pracující důchodci v Libereckém kraji se na zaměstnaných podíleli 11,3 % (při sčítání 2011 5,5 %) a, jak již bylo zmíněno, jejich počet byl oproti sčítání před deseti lety 2,4krát vyšší. V porovnání s ostatními kraji České republiky se jednalo o 4. nejvyšší podíl s tím, že nejvyšší zastoupení měli pracující důchodci v Královéhradeckém (11,9 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (9,5 %). Celorepublikový podíl dosáhl 10,7 %. V rámci Libereckého kraje byl nejvyšší podíl pracujících důchodců na celkovém počtu zaměstnaných osob zjištěn v okrese Jablonec nad Nisou (12,6 %), nejnižší v okrese Liberec (10,3 %). Napříč SO ORP se tento podíl pohyboval v rozmezí od 9,4 % ve správním obvodu Frýdlant do 14,8 % v obvodu Železný Brod. Z hlediska velikostních skupin bylo nejvyšší hodnoty dosaženo v nejmenších obcích do 199 obyvatel (13,0 %), nejnižší v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli (10,6 %). Mezi pracujícími důchodci měly mírnou převahu ženy (50,3 % pracujících důchodců). Téměř polovinu pracujících seniorů představovaly osoby ve věku 60–69 let (47,1 %), více než pětina těchto seniorů bylo přes 70 let.

Graf 4.1.3 Pracující důchodci podle pohlaví a správních obvodů ORP Libereckého kraje

¹) podíl pracujících důchodců z pracovní síly

Pracující studenti tvořili 3,5 % zaměstnaných (mezi kraji 2. nejnižší podíl) a z 54,8 % se jednalo o dívky. Studentům zapojeným do pracovního procesu bylo nejčastěji 20–24 let (40,5 % všech pracujících studentů), více než pětina pak spadala do kategorie 15–19 let (21,9 %). Zatímco pracující studenti vykazovali vyšší podíl zaměstnaných ve věku 15–19 let (24,3 %, podíl u žen činil 19,9 %), pracující studentky byly větší měrou zastoupeny ve věkové skupině 20–24 let (42,6 %, podíl mužů činil 37,9 %).

V Libereckém kraji byl také vykázan v rámci České republiky 3. nejnižší podíl osob na mateřské dovolené, které tvořily 0,7 % zaměstnaných a mezi kterými dokonce figurovalo 9 mužů. Osoby na mateřské dovolené byly ve věku 15–49 let, z toho nejvíce zastoupena byla věková skupina 30–34 let (36,1 % osob na mateřské dovolené) a 25–29 let (29,2 %). Téměř pětina osob na mateřské dovolené bylo 35–39 let (19,7 %).

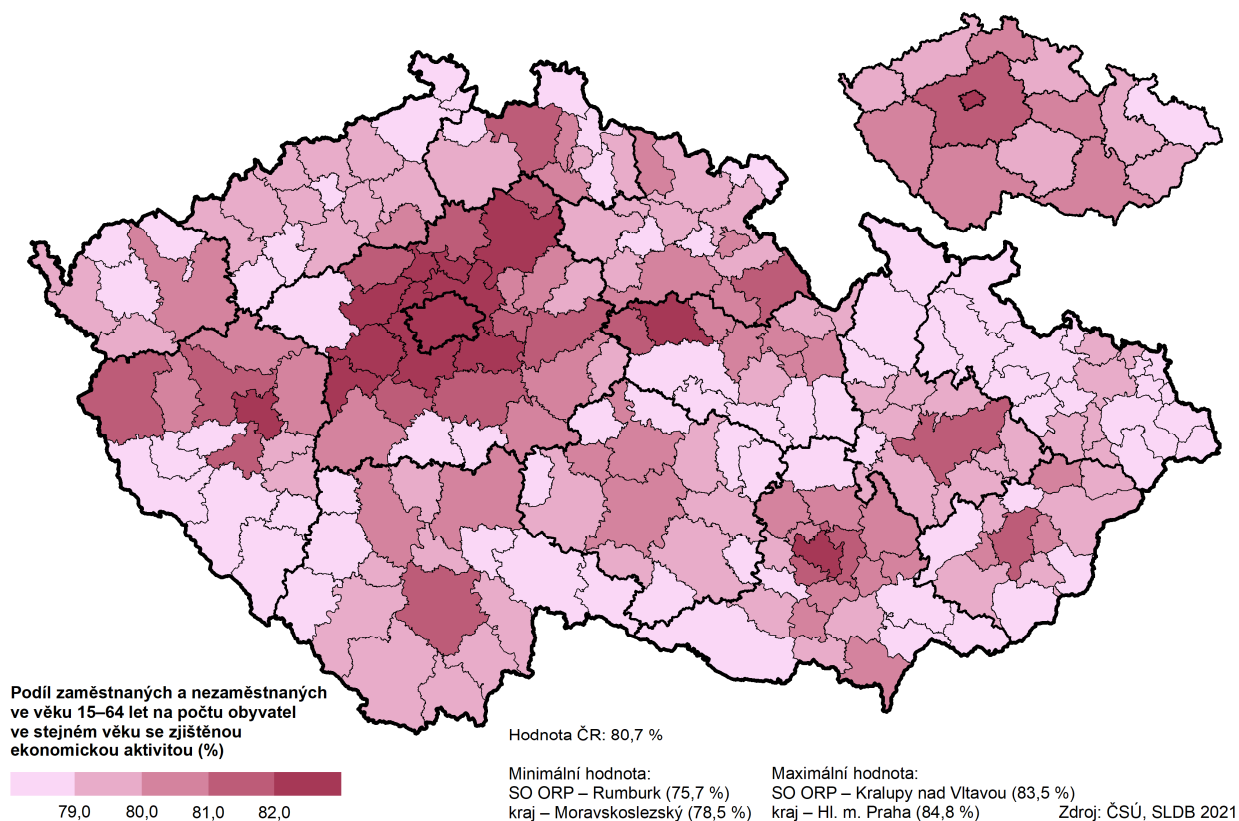
Mezi osobami mimo pracovní sílu byli v roce 2021 nejsilněji zastoupeni nepracující důchodci (47,9 %) s téměř 60% podílem žen. Vyšší podíl ženské složky můžeme přičíst na vrub nižšímu věku žen při odchodu do důchodu a také skutečnosti, že se ženy dožívají vyššího věku. Za 10 let se jejich podíl zvýšil pouze o jednu desetinu procentního bodu. V produktivním věku bylo 18,1 % nepracujících důchodců, většina nepracujících seniorů však spadala do věkové skupiny 65–79 let (63 050 osob, tj. 64,7 %). Při srovnání správních obvodů obcí s rozšířenou působností byl nejvyšší podíl nepracujících důchodců na osobách mimo pracovní sílu vykázan v SO ORP Tanvald (52,2 %), nejnižší v SO ORP Liberec (45,4 %).

Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

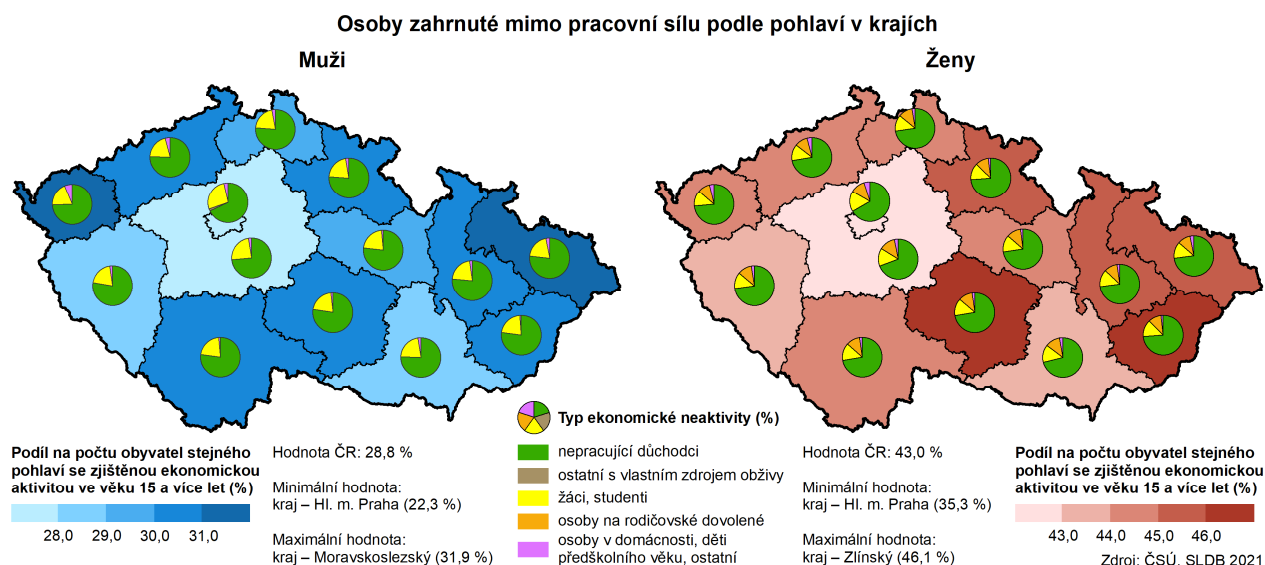
Kraj, SO ORP	Pracovní síla	v tom				Osoby mimo pracovní sílu	z toho		Nezjištěno
		zaměstnaní	z toho		nezaměstnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti	
			pracující důchodci	osoby na mateřské dovolené					
Liberecký kraj	225 481	213 877	24 145	1 494	11 604	203 599	97 447	61 204	6 140
Česká Lípa	38 849	36 988	4 146	260	1 861	34 923	16 465	10 666	1 347
Frýdlant	11 782	10 904	1 023	77	878	11 539	5 727	3 310	375
Jablonec nad Nisou	28 818	27 274	3 378	177	1 544	26 094	12 281	7 838	781
Jilemnice	10 753	10 271	1 103	80	482	10 332	5 271	3 100	140
Liberec	77 401	73 586	7 679	544	3 815	65 319	29 661	20 344	2 278
Nový Bor	12 961	12 107	1 455	75	854	12 534	6 436	3 648	345
Semily	12 411	11 867	1 533	75	544	12 107	6 152	3 509	218
Tanvald	9 706	8 961	1 090	54	745	9 680	5 051	2 601	267
Turnov	16 933	16 274	1 904	112	659	15 350	7 491	4 527	275
Železný Brod	5 867	5 645	834	40	222	5 721	2 912	1 661	114

Druhou nejpočetnější skupinou osob mimo pracovní sílu byli žáci a studenti (30,1 % osob mimo pracovní sílu; oproti minulému sčítání -0,4 p. b.), ve které mírně převažovali muži (50,6 %). Zcela logicky největší skupinu představují žáci a studenti ve věku do 14 let (64,9 %), v produktivním věku bylo 35,1 % těchto osob. Nižší podíl studujících na osobách mimo pracovní sílu v porovnání s podílem nepracujících důchodců vypovídá o stárnutí populace, které je spojené s poklesem porodnosti po roce 1989, odchodem silných poválečných ročníků do důchodu a vyšší nadějí dožití. Napříč SO ORP kraje se zastoupení žáků a studentů ve skupině osob mimo pracovní sílu pohybovalo v rozmezí od 26,9 % ve správním obvodu Tanvald do 31,1 % v obvodu Liberec.

Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích

V pořadí třetí největší skupinu mimo pracovní sílu tvořily osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby (17,3 %), ve které také mírně převažovali muži (50,5 %). V produktivním věku byla v této skupině pouze desetina osob, ve většině případů se jednalo o děti do 9 let (31 498 dětí, tj. 89,5 % všech osob v dané skupině). S výrazným odstupem následovaly osoby na rodičovské dovolené (4,5 % osob mimo pracovní sílu) a ostatní osoby s vlastním zdrojem obživy (0,3 %).

4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání

Z věkového rozložení osob tvořících pracovní sílu vyplývá, že ve všech věkových skupinách je podíl mužů vyšší než podíl žen, což odpovídá zastoupení obou pohlaví v rámci pracovní síly celkem (tj. 54,7 % mužů a 45,3 % žen). U mladších věkových skupin (s výjimkou nejmladší kategorie 15–19 let) je rozdíl větší, zřejmě vlivem delšího studia a rodičovské dovolené u žen – např. ve věkové skupině 30–34 let zastoupení mužů dosáhlo 59,6 % a žen 40,4 %, tedy rozdíl ve výši 19,3 p. b. Okolo 40 let se rozdíly v podílech snižují pod hranici 10 p. b., nejmenší rozdíl v zastoupení obou pohlaví byl zjištěn u věkové skupiny 55–59 let, ve které byli muži zastoupeni z 50,9 % a ženy ze 49,1 %. Podíl ve prospěch mužů opět narůstá od 60 let, v těchto kategoriích se pak zastoupení mužů blíží k 60% hranici, zatímco podíl žen klesá a pohybuje se jen mírně nad 40 %.

Tab. 4.2.1 Pracovní síla v Libereckém kraji podle pohlaví a věku

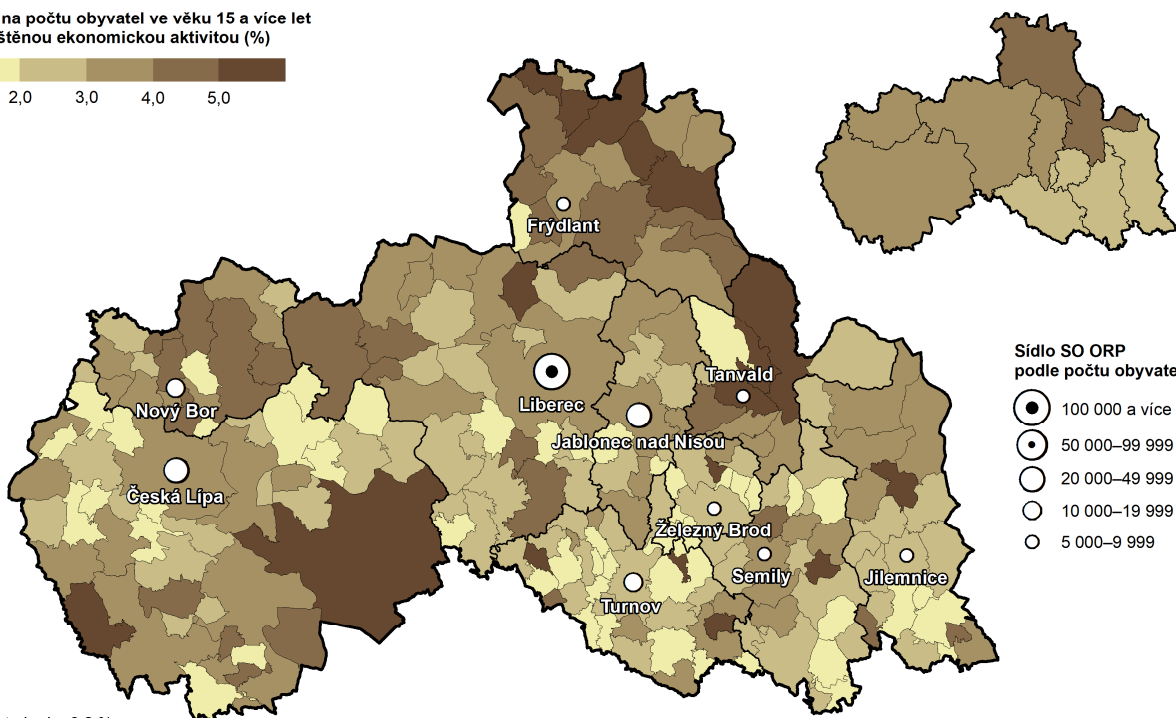
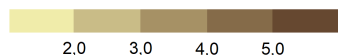
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Pracovní síla	225 481	123 290	117 638	5 652	102 191	96 239	5 952
v tom ve věku (%):							
15–19 let	1,4	1,4	1,2	4,7	1,4	1,3	3,6
20–24 let	6,3	6,5	6,2	11,2	6,0	5,8	8,8
25–29 let	8,5	9,2	9,1	10,7	7,7	7,6	9,6
30–34 let	9,7	10,6	10,6	11,5	8,7	8,5	11,2
35–39 let	11,0	11,3	11,4	10,7	10,5	10,4	12,3
40–44 let	14,3	14,0	14,1	11,6	14,7	14,8	11,9
45–49 let	15,5	14,6	14,8	11,1	16,6	16,8	12,5
50–54 let	11,6	10,8	10,9	8,8	12,5	12,6	11,0
55–59 let	10,7	9,9	9,9	10,2	11,5	11,4	13,3
60–64 let	6,1	6,5	6,4	8,4	5,6	5,7	5,3
65–69 let	2,8	2,9	3,0	0,9	2,7	2,8	0,4
70 a více let	2,2	2,3	2,4	0,1	2,0	2,1	0,1

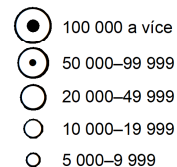
Z pohledu věku byly v roce 2021 v rámci pracovní síly nejpočetněji zastoupeny osoby ve věku 45–49 let, které reprezentovaly 15,5 % pracovní síly kraje. Do této skupiny patřilo 14,6 % mužů a 16,6 % žen. U obou pohlaví tato skupina zároveň představovala kategorii s nejvyšším podílem zaměstnaných, tzn. 14,8 % u mužů a 16,8 % u žen. V případě věkových skupin nezaměstnaných je mezi muži a ženami patrný rozdíl. Zatímco muži vykazují nejvyšší podíl nezaměstnaných mezi 40. až 44. rokem (11,6 %), u žen tomu tak je ve věku 55–59 let (13,3 %).

Nezaměstnaní v obcích a správních obvodech ORP Libereckého kraje

Podíl na počtu obyvatel ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou (%)

Sídlo SO RP podle počtu obyvatel

Hodnota kraje: 3,2 %

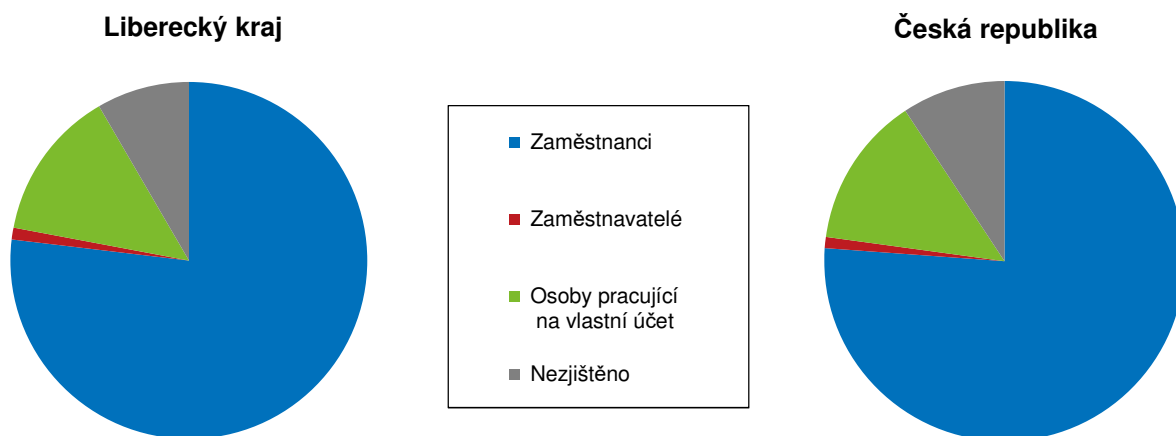
Minimální hodnota:
obec – 3 obce bez nezaměstnaných
SO RP – Železný Brod (2,3 %)

Maximální hodnota:
obec – Bulovka, SO RP Frýdlant (9,3 %)
SO RP – Tanvald (4,6 %)

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Z analýzy rozdělení pracovní síly kraje podle nejvyššího ukončeného vzdělání vyplývá, že nejsilněji je zastoupena skupina osob s úplným středním vzděláním s maturitou (včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání) s podílem 37,8 % a dále skupina se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (36,3% podíl). Osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním se na pracovní síle podílely 17,8 %.

Graf 4.2.1 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání

V souladu se strukturou pracovní síly podle vzdělání představují více než 38 % zaměstnaných v kraji osoby se středním vzděláním s maturitou (včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání), mezi nezaměstnanými pak tvoří 26,4 %. Druhou nejpočetnější skupinou zaměstnaných jsou osoby se středním vzděláním bez maturity a vyučení (36,1 %). V případě nezaměstnaných je tato skupina zastoupena výrazněji, a to 39,5 %. Mezi zaměstnanými v našem kraji podíl vysokoškolsky vzdělaných dosáhl 18,4 %, zatímco u nezaměstnaných pouze 6,6 %. Nejvýraznější rozdíl mezi podílem zaměstnaných a nezaměstnaných je ovšem možné sledovat u osob se základním vzděláním včetně neukončeného, v tomto případě byl zjištěn podíl v případě mužů 6,7 % a v případě žen 25,1 %.

Porovnáme-li strukturu zaměstnaných podle dosaženého vzdělání s celorepublikovými průměry je zřejmé, že nadprůměrné jsou krajské hodnoty v případě nižších stupňů vzdělání, především u podílu zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity a vyučením. Krajská hodnota dosáhla 31,4 %, o 4,7 p. b. se pohybovala nad republikovým podílem. Naopak krajský podíl vysokoškolsky vzdělaných se pohybuje pod průměrem České republiky (24,3 %), a to o 5,9 p. b. V případě mezikrajského srovnání vykazuje nejpříznivější vzdělanostní strukturu zaměstnaných hlavní město Praha, naopak je tomu téměř ve všech kategoriích vzdělání u Karlovarského kraje. Podíl zaměstnaných se základním a neukončeným vzděláním se tak pohybuje v rozmezí od 3,6 % v hlavním městě Praze do 9,7 % v Karlovarském kraji. Podobně je tomu také u podílu zaměstnaných bez maturity a vyučených, který se pohybuje mezi 15,5 % (hlavní město Praha) a 38,3 % (Karlovarský kraj), a podílu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných, kde se hodnoty nacházejí v intervalu od 14,0 % (Karlovarský kraj) do 42,9 % (hlavní město Praha). Pouze v případě zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového studia bylo maximálního podílu dosaženo ve Středočeském kraji (41,0 %), minimálního podílu v Jihomoravském kraji (37,0 %).

Tab. 4.2.2 Pracovní síla v Libereckém kraji podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		z toho					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	225 481	123 290	102 191	213 877	117 638	96 239	11 604	5 652	5 952
v tom podle vzdělání (%):									
bez vzdělání	0,5	0,6	0,4	0,4	0,5	0,3	2,5	2,9	2,1
základní vč. neukončeného	7,6	7,5	7,7	6,7	6,7	6,8	25,1	26,7	23,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	36,3	42,1	29,4	36,1	42,2	28,9	39,5	41,4	37,7
úplné střední (s maturitou)	32,7	29,6	36,3	33,1	30,0	36,9	23,5	20,7	26,0
nástavbové a pomaturitní studium	3,2	2,8	3,7	3,3	2,8	3,8	1,9	1,7	2,0
vyšší odborné, konzervatoř	1,9	1,4	2,5	1,9	1,4	2,6	1,0	0,6	1,4
vysokoškolské	17,8	16,0	19,9	18,4	16,4	20,7	6,6	5,9	7,2
nezjištěno	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Složení pracovní síly vykazuje rozdíly mezi dosaženým vzděláním také podle pohlaví, které se projevují i v zastoupení podle vzdělání mezi zaměstnanými. Zatímco mezi zaměstnanými jsou u mužů nejpočetnější skupinou vyučení (42,2 %), u žen je to skupina s úplným středním vzděláním s maturitou, vyšším odborným a nástavbových studiem (43,3 %).

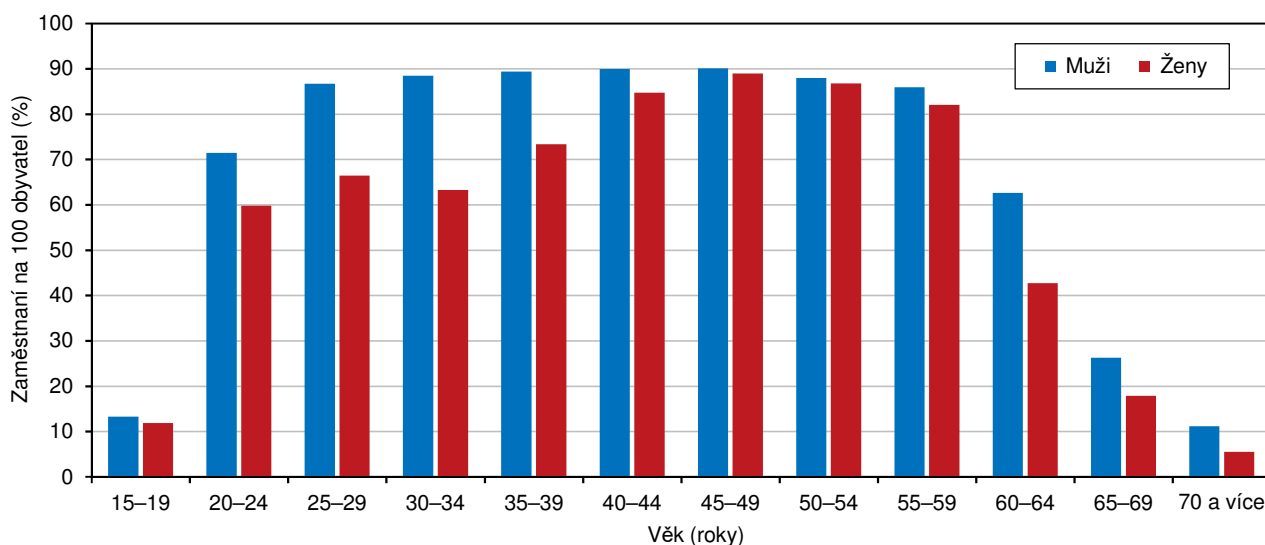
Ve struktuře nezaměstnaných v případě obou pohlaví převažují osoby se středním vzděláním bez maturity vč. vyučení (podíl mužů 41,4 %, podíl žen 37,7 %). Na druhé pozici se u mužů umístily osoby se základním vzděláním vč. neukončeného (26,7 %) a na třetí osoby s úplným středním vzděláním s maturitou včetně vyššího odborného a nástavbového vzdělání (23,0 %). Na rozdíl od mužů reprezentují druhou nejčastěji nezaměstnanou vzdělanostní skupinu na straně žen ženy s maturitou, vyšším odborným a nástavbovým studiem (29,4 %) a až na třetím místě jsou ženy se základním a neukončeným vzděláním (23,6 %).

Tab. 4.2.3 Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle věku a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

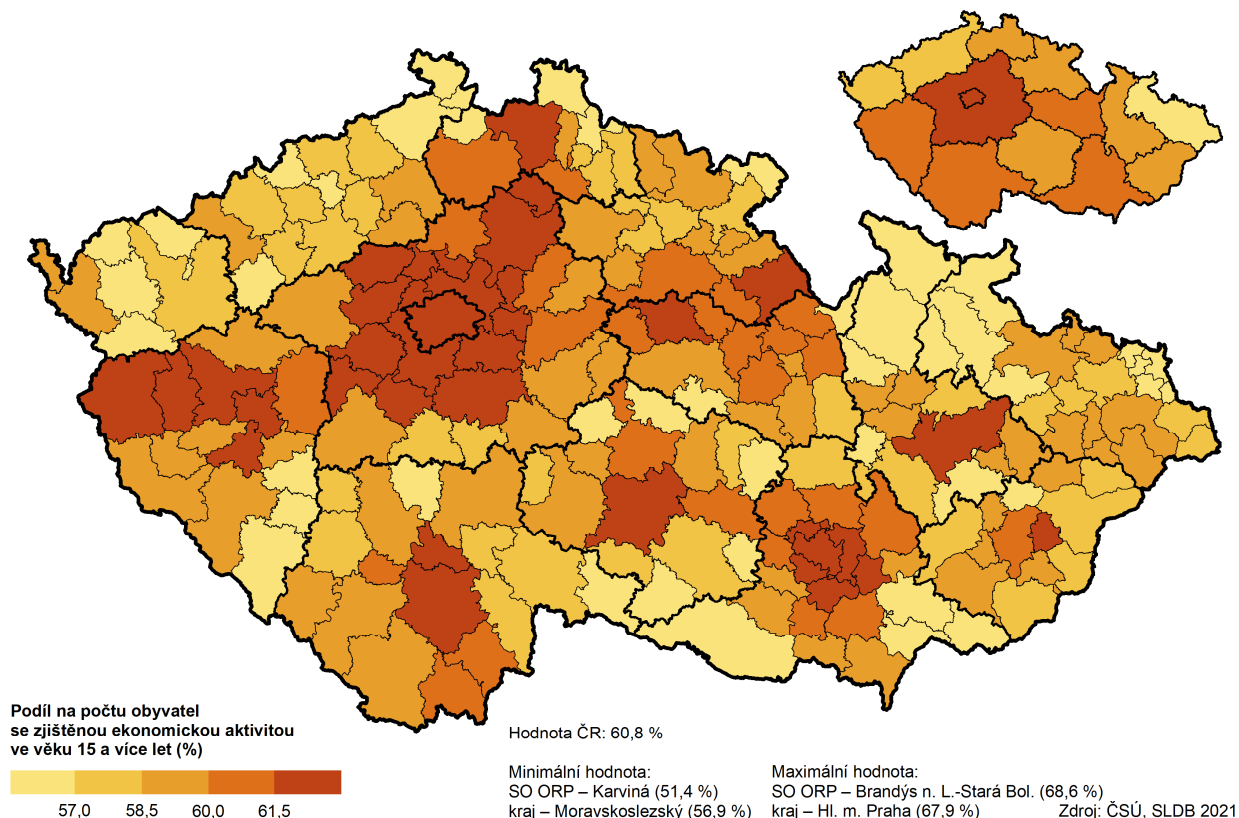
Kraj, SO ORP	Celkem	v tom ve věku				Míra zaměstnanosti ¹⁾ %	v tom ve věku			
		15–29	30–44	45–59	60 a více		15–29	30–44	45–59	60 a více
Liberecký kraj	213 877	33 663	74 924	81 231	24 059	59,8	54,0	84,7	88,8	20,8
Česká Lípa	36 988	6 119	13 345	13 725	3 799	60,2	55,1	85,0	87,7	20,0
Frýdlant	10 904	1 839	3 704	4 330	1 031	56,2	52,0	83,5	86,4	16,1
Jablonec nad Nisou	27 274	4 155	9 577	10 269	3 273	59,7	52,9	83,3	88,5	22,2
Jilemnice	10 271	1 530	3 262	4 258	1 221	57,9	51,1	85,6	90,1	19,6
Liberec	73 586	12 179	26 423	26 973	8 011	62,0	56,8	85,4	90,2	22,1
Nový Bor	12 107	1 728	4 152	4 863	1 364	56,4	49,2	84,0	86,3	18,5
Semily	11 867	1 734	3 942	4 673	1 518	57,8	51,4	84,9	89,1	20,9
Tanvald	8 961	1 258	2 894	3 683	1 126	54,9	48,6	80,4	85,9	19,3
Turnov	16 274	2 385	5 652	6 292	1 945	60,3	53,5	86,1	90,6	21,6
Železný Brod	5 645	736	1 973	2 165	771	58,3	49,6	86,4	88,6	22,3

Z pohledu SO ORP se více než třetina zaměstnaných Libereckého kraje nachází ve správním obvodu Liberec (34,4 %). Více než 10% podíl mají zaměstnaní ještě ve správním obvodu Česká Lípa (17,3 %) a Jablonec nad Nisou (12,8 %). Na opačné straně s 2,6 % zaměstnaných se umístil správní obvod Železný Brod. Z hlediska věku převažují mezi zaměstnanými v kraji osoby 45–49leté (38,0 %) následované 30–44letými (35,0 %). Zastoupení mladých ve věku 15–29 let v tomto případě činí 15,7 % a osoby nad 60 let se podílejí z 11,2 %. Největší část 15–29letých zaměstnaných bylo sečteno v SO ORP Frýdlant (16,9 % místního počtu zaměstnaných osob), opačně tomu bylo v populaci SO ORP Železný Brod, ve kterém osoby tohoto věku tvořily pouze 13,0 % zaměstnaných. V opačném pořadí se zmíněné správní obvody umístily v případě zaměstnaných starších 60 let, tj. nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto věku zaznamenal SO ORP Železný Brod (13,7 %) a nejmenší SO ORP Frýdlant (9,5 %). Podíl zaměstnaných ve věku 30–44 let se napříč SO ORP pohyboval v rozmezí od 31,8 % v obvodu Jilemnice do 36,1 % v obvodu Česká Lípa. Zastoupení 45–59letých zaměstnaných osob dosáhlo nejvyšší hodnoty ve správním obvodu Jilemnice (41,5 %) a nejnižší ve správním obvodu Liberec (36,7 %).

Graf 4.2.2 Míra zaměstnanosti podle pohlaví a věku v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

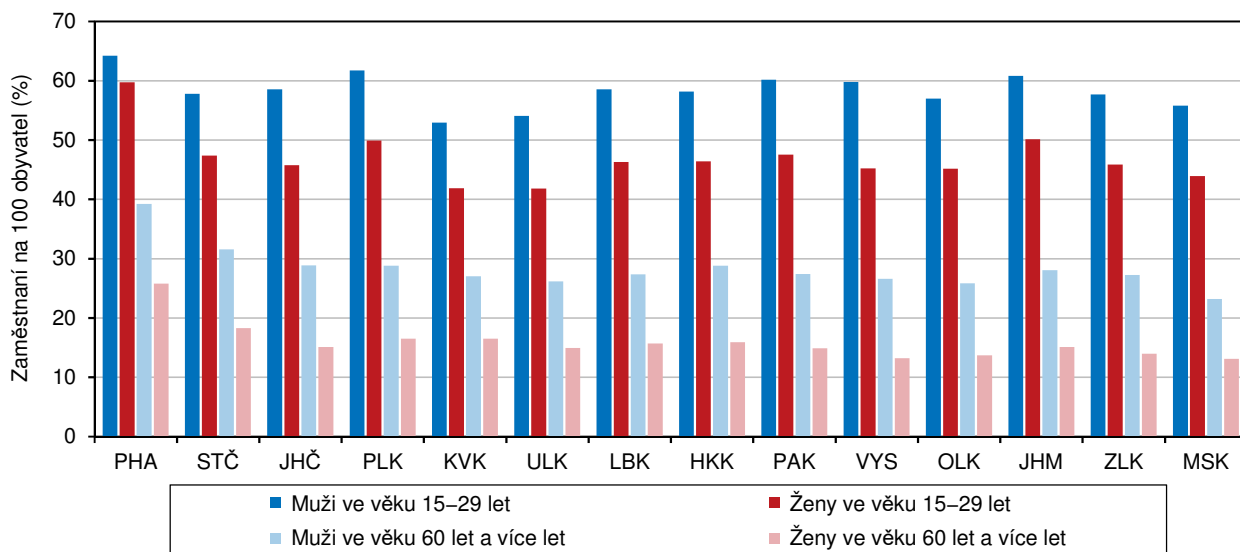

Zaměstnané osoby ve správních obvodech ORP a krajích

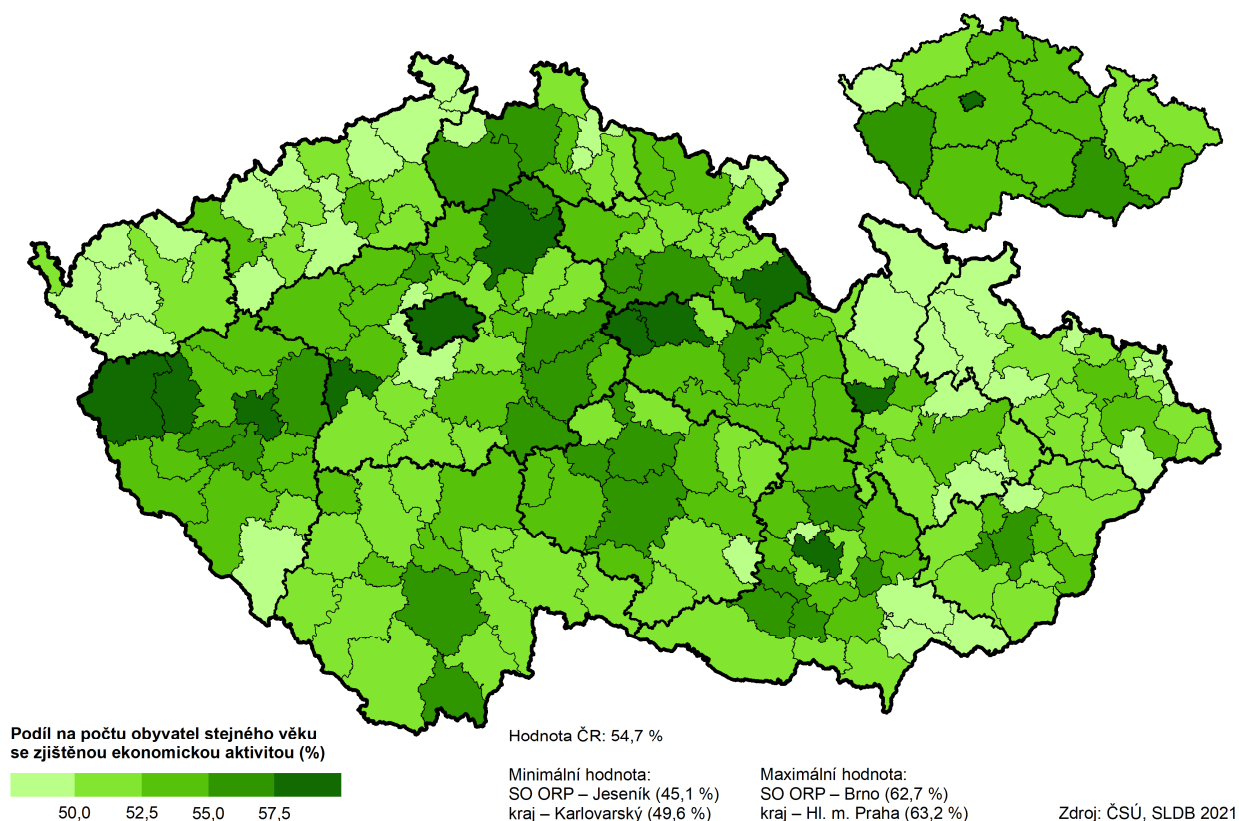
Krajská hodnota míry zaměstnanosti, vyjadřující podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou, dosáhla 59,8 % (před 10 lety 54,3 %). Hodnota zjištěné míry zaměstnanosti je vyšší u mužů (67,1 %) než u žen (52,7 %). Také v tomto ukazateli dosahují krajské údaje nižších hodnot, než činí průměry za Českou republiku (60,8 % celkem, 67,9 % u mužů, 54,0 % u žen). V rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností se hodnota míry zaměstnanosti pohybovala v rozmezí od 54,9 % ve správním obvodu Tanvald do 62,0 % ve správním obvodu Liberec. Nadprůměrná hodnota pak byla zjištěna ještě ve správním obvodu Turnov (60,3 %) a Česká Lípa (60,2 %).

Graf 4.2.3 Míra zaměstnanosti ve věku 15–29 let a 60 let a více podle pohlaví a krajů (ze zjištěných hodnot)

Z pohledu věku dosáhla míra zaměstnanosti nejvyšší úrovně ve věkové skupině 45–59 let (88,8 %) a bylo tomu tak také ve všech správních obvodech. V SO ORP Turnov její hodnota činila dokonce 90,6 %. Zaměstnaní ve věku 30–44 let tvořili v našem kraji 84,7 % osob starších 15 let, nejvyšší podíl v tomto případě vykázal SO ORP Železný Brod (86,4 %). Krajská míra zaměstnanosti mladých ve věku 15–29 let činila 54,0 % – maxima bylo dosaženo v SO ORP Liberec (56,8 %), naopak v SO ORP Tanvald (48,6 %), Nový Bor (49,2 %) a Železný Brod (49,6 %) hodnota nedosáhla ani 50 %. Osoby starší 60 let vykázaly nejvyšší míru zaměstnanosti v SO ORP Železný Brod (22,3 %), s nepatrným odstupem následoval SO ORP Jablonec nad Nisou (22,2 %) a Liberec (22,1 %). Průměr za kraj činil 20,8 %.

Podíl zaměstnaných osob ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP a krajích

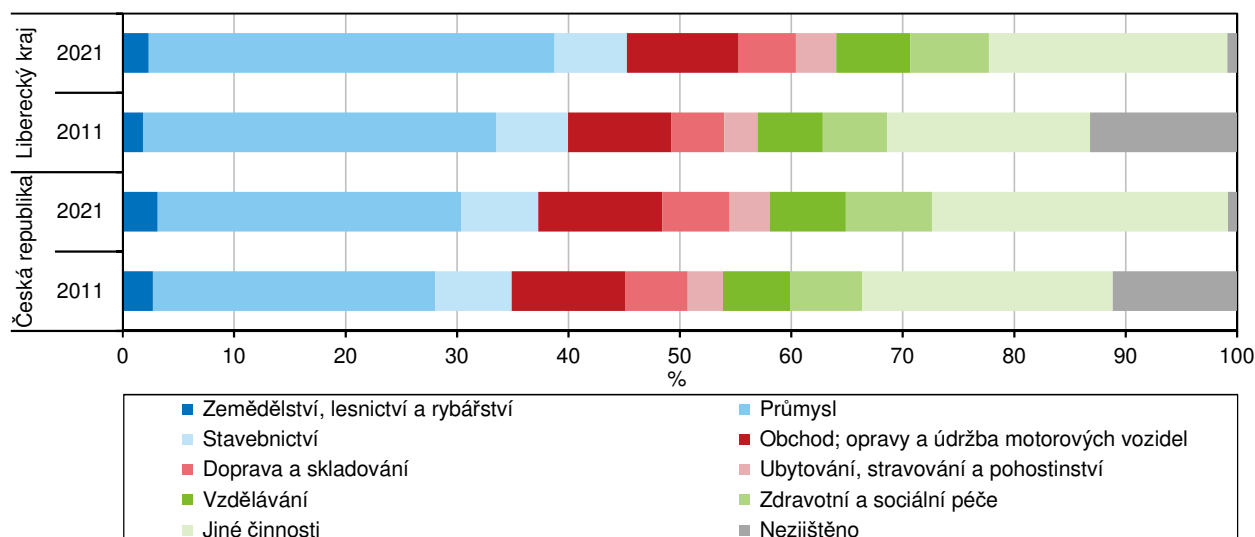

4.3 Zaměstnaní podle odvětví

Největší část zaměstnaných z Libereckého kraje pracovala v roce 2021 v odvětví průmyslu (36,7 %), konkrétně ve zpracovatelském průmyslu (33,9 %). Další 10,1 % populace kraje bylo zaměstnáno v odvětví velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel, se 7,1 % následovalo zdravotnictví a sociální péče a se 6,7 % vzdělávání. V oboru stavebnictví působil 6,5 % sečtených obyvatel. Více než 5% zastoupení mělo mezi zaměstnanými ještě odvětví veřejné správy a obrany, povinné sociální zabezpečení (5,6 %) a také odvětví dopravy a skladování (5,2 %). V případě 1 855 zaměstnaných nebyl údaj o odvětví ekonomické činnosti zjištěn. V porovnání s výsledky sčítání z roku 2011 poklesl především podíl osob zaměstnaných ve stavebnictví (-0,9 p. b.) a dále v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví a veřejné správě a obraně (shodně -0,8 p. b.), o 0,5 p. b. se snížilo zastoupení zaměstnaných ve velkoobchodu a maloobchodu, opravách a údržbě motorových vozidel.

V porovnání s celorepublikovým (27,5 %) i ostatními krajskými údaji vykazuje Liberecký kraj nejvyšší podíl zaměstnaných v průmyslu. Naopak zaměstnanost v odvětví velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (10,1 % zaměstnaných stejně jako v Kraji Vysočina, celorepublikový průměr 11,2 %) a v odvětví zdravotnictví a sociální péče (7,1 % zaměstnaných, stejně jako v kraji Středočeském; celorepublikový průměr 7,8 %) patří v našem kraji k nejnižším.

Graf 4.3.1 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti

Nejméně zaměstnaných v odvětví průmyslu působilo v hlavním městě Praze (9,9 %). Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel byl největší měrou zastoupen mezi zaměstnanými ve Středočeském kraji (12,6 %) a zdravotnictví a sociální péče zase v kraji Karlovarském (8,8 %). Výrazné mezikrajské rozdíly vykazovalo odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství, které zaměstnávalo 7,1 % zaměstnaných v Kraji Vysočina, ale pouze 0,7 % zaměstnaných v hlavním městě Praze.

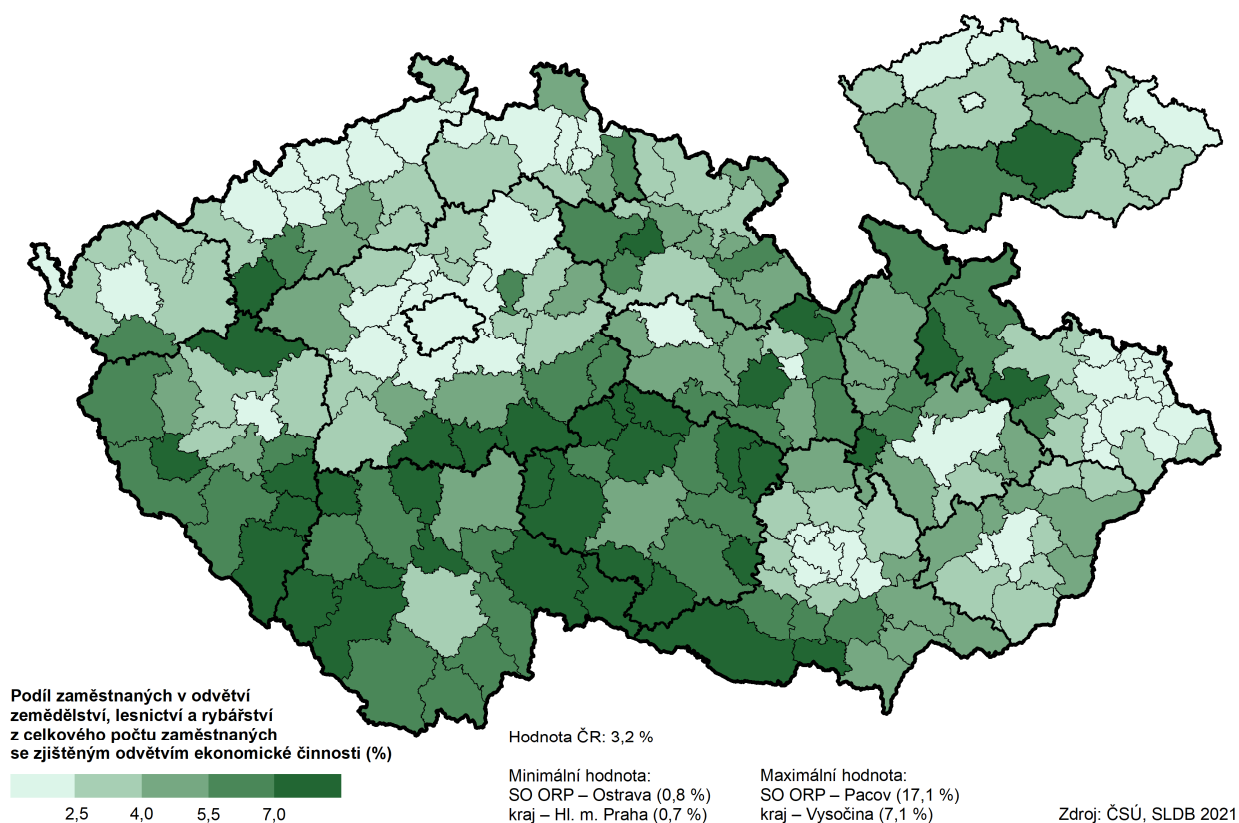
Tab. 4.3.1 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle věku a odvětví ekonomické činnosti

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom ve věku					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65 a více
Zaměstnaní	213 877	33 663	44 047	64 467	47 641	12 976	11 083
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):							
zemědělství, lesnictví, rybářství	2,4	2,4	2,1	2,1	2,4	3,0	4,2
těžba a dobývání	0,7	0,3	0,5	0,7	1,1	1,4	0,6
zpracovatelský průmysl	33,9	37,1	37,6	35,9	31,5	25,5	17,3
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	0,9	0,8	0,7	0,8	1,1	1,3	1,7
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,2	0,7	1,0	1,2	1,5	1,4	1,1
stavebnictví	6,5	4,8	6,2	7,0	7,2	8,3	5,9
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,1	11,9	10,0	9,9	9,6	9,0	9,6
doprava a skladování	5,2	4,8	4,5	5,1	5,9	5,8	6,2
ubytování, stravování a pohostinství	3,6	4,6	3,6	3,4	3,3	3,2	3,9
informační a komunikační činnosti	2,1	3,3	3,1	1,8	1,2	1,2	1,3
peněžnictví a pojišťovnictví	1,5	1,9	1,7	1,5	1,4	1,2	1,2
činnosti v oblasti nemovitostí	0,5	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7	1,9
profesní, vědecké a technické činnosti	4,1	4,4	4,6	3,5	3,1	4,0	8,9
administrativní a podpůrné činnosti	3,9	4,5	3,6	3,1	3,8	4,7	7,1
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,6	3,7	5,2	6,0	6,7	6,6	4,8
vzdělávání	6,7	4,3	5,3	6,8	8,2	10,0	8,2
zdravotní a sociální péče	7,1	6,2	6,3	6,9	8,1	8,4	8,7
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,7	2,2	1,6	1,4	1,3	1,7	3,6
činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkcijících blíže neurčené výr. a sl. pro vlastní potřebu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,9
činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
jiné činnosti	1,8	1,5	1,7	1,9	1,7	2,1	3,0
nezjištěno	x	x	x	x	x	x	x

Z hlediska věkového rozložení pracovníků v jednotlivých odvětvích nejmladší část zaměstnané populace působila ve větší míře, než zaměstnaní v ostatních věkových skupinách, v odvětvích spojených s velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel, v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, informační a komunikační činnosti nebo v peněžnictví a pojišťovnictví. Nejvyšší zastoupení v odvětví průmyslu vykázali zaměstnaní ve věku 30–39 let (39,9 %). Naopak zaměstnaní starší 50 let pracovali častěji v zemědělství, lesnictví, rybářství, v oborech spojených s činnostmi v oblasti nemovitostí, profesních, vědeckých a technických oborech, veřejné správě a vzdělávání nebo ve zdravotní a sociální péči.

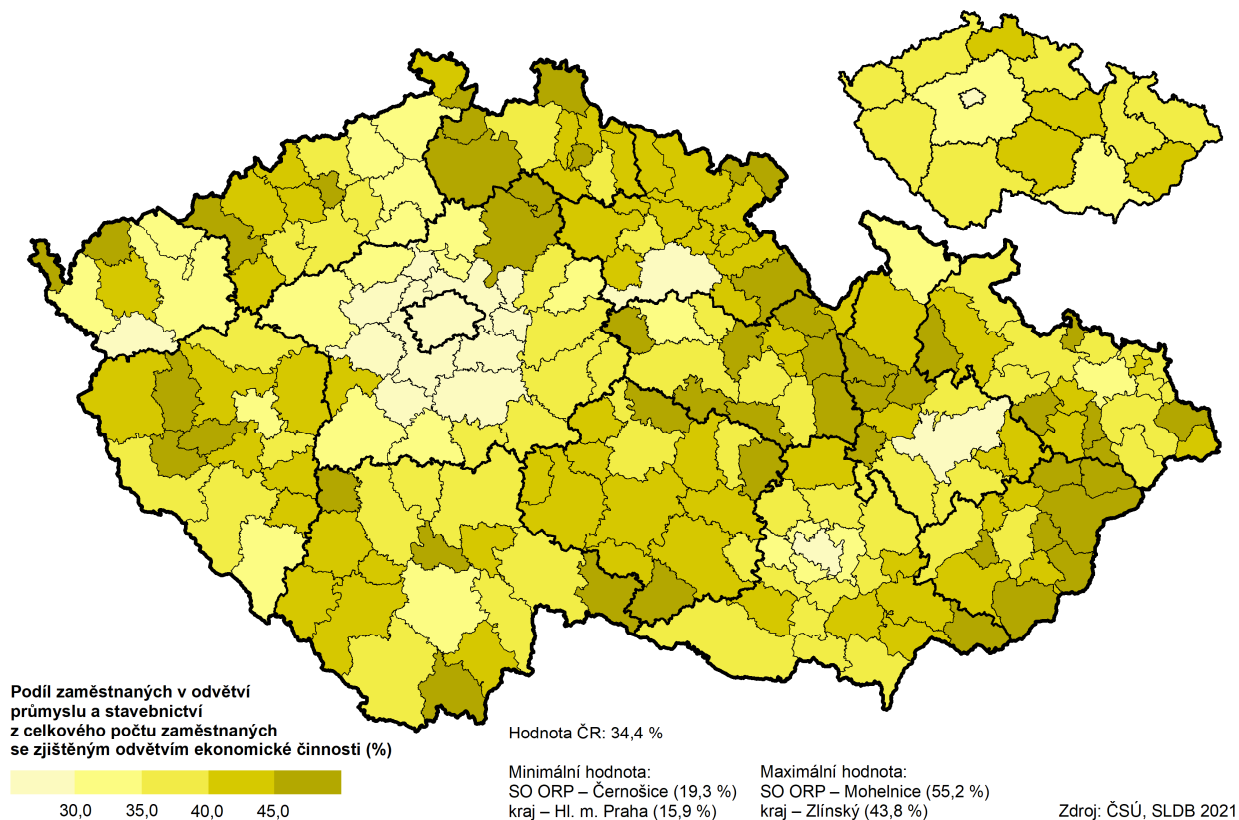
Zaměstnaní v primárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

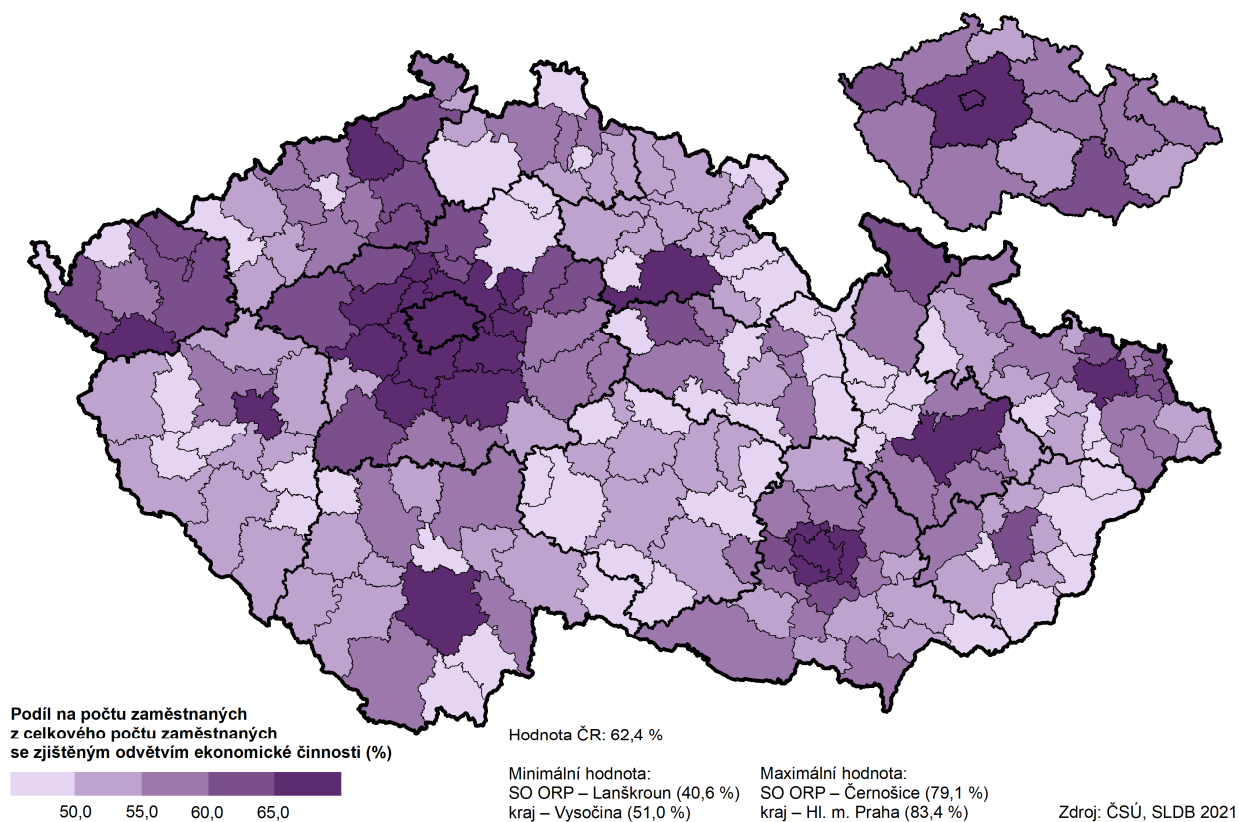
V primárním sektoru bylo v době sčítání 2021 zaměstnáno celkem 5 044 osob, tj. 2,4 % všech zaměstnaných v kraji, u kterých bylo odvětví ekonomické činnosti zjištěno. V porovnání s hodnotou ze sčítání 2011 je údaj o 0,3 p. b. vyšší. V sekundární sféře pracovalo 43,3 % zaměstnaných, tedy o 0,7 p. b. méně než před 10 lety. Posílení zaměstnanosti během poslední dekády zaznamenala terciární sféra, ve které při posledním sčítání působilo 54,3 %, zatímco v roce 2011 to bylo 53,9 % zaměstnaných.

Ve všech okresech kraje převažuje zaměstnanost v průmyslu, nejvyšší podíl je však patrný v okrese Česká Lípa (43,6 %), nejmenší zastoupení „průmyslových“ pracovníků vykázal okres Liberec (33,6 %). Nejvyšší podíl osob zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybářství je evidován v okrese Semily (4,8 % všech zaměstnaných v okrese), nejnižší vykázal okres Jablonec nad Nisou (1,6 %). V případě odvětví ubytování, stravování a pohostinství můžeme nejvyšší zastoupení sledovat v okrese Jablonec nad Nisou (4,4 %).

Zaměstnaní v sekundárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

Zaměstnaní v terciárním a kvartérním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích

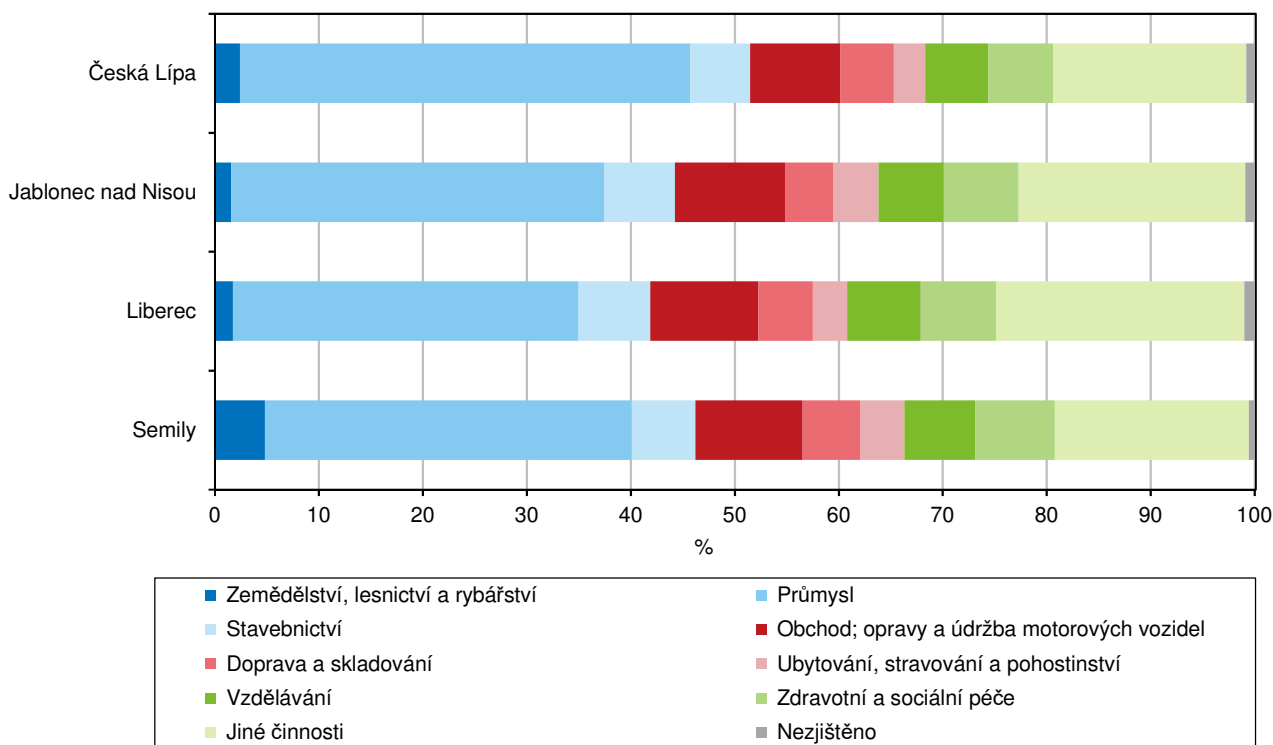

Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a okresů

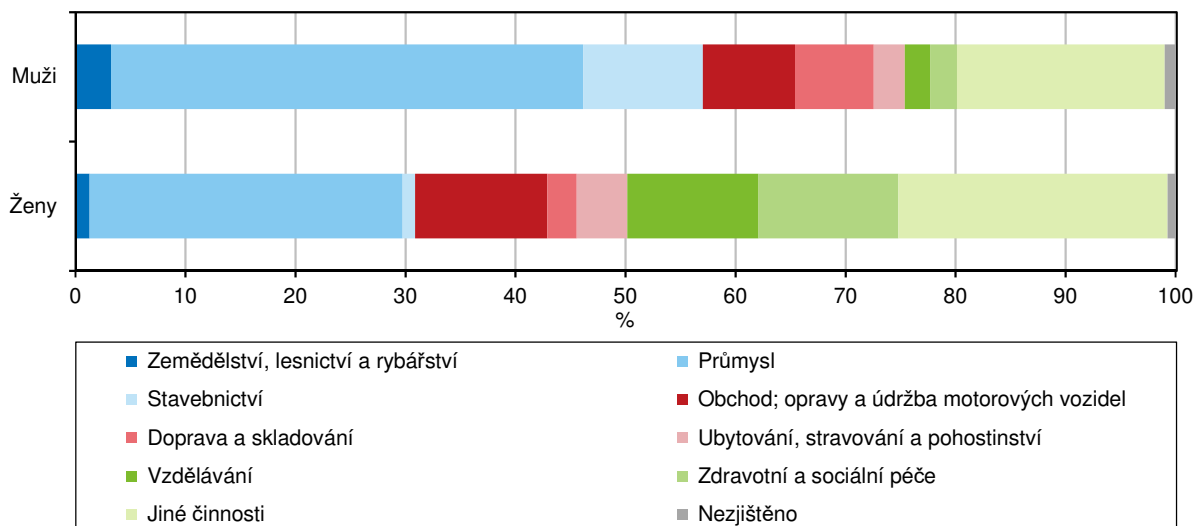
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, okresy	Zaměstnaní celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE (%)							
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velko- a malo-obchod; opravy motor. vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Liberecký kraj	213 877	2,4	36,7	6,5	10,1	5,2	3,6	6,7	7,1
Česká Lípa	49 095	2,4	43,6	5,8	8,7	5,2	3,0	6,1	6,3
Jablonec nad Nisou	43 077	1,6	36,2	6,8	10,7	4,7	4,4	6,3	7,3
Liberec	87 300	1,8	33,6	7,0	10,5	5,3	3,4	7,2	7,3
Semily	34 405	4,8	35,5	6,2	10,4	5,6	4,2	6,9	7,7

Graf 4.3.2 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a okresů Libereckého kraje

Graf 4.3.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a pohlaví v Libereckém kraji

Z pohledu správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje byl nejvyšší podíl zaměstnaných v odvětví průmyslu zjištěn na Českolipsku (44,7 %). Nadprůměrná hodnota byla evidována také v SO ORP Železný Brod (43,1 %), Frýdlant (42,2 %), Nový Bor (40,3 %) a Turnov (39,4 %). Za zemědělský region by z pohledu zaměstnanosti bylo možné označit SO ORP Jilemnice, ve kterém bylo v tomto oboru zaměstnáno 6,2 % osob a také Semily s 5,3% podílem. Výraznější vnitroregionální rozdíly pak byly patrné ještě v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, když nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto oboru evidoval správní obvod Tanvald (7,6 %) a Jilemnice (6,3 %) tedy obvody, ve kterých se nachází nejvíce hromadných ubytovacích zařízení. Naopak tomu bylo na Železnobrodsku, kde tento obor zaměstnával pouze 2,7 % osob.

Tab. 4.3.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

Kraj, SO ORP	Zaměstnaní celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE (%)							
		zemědělství, lesnictví a rybářství	průmysl	stavebnictví	velko- a malo-obchod; opravy motor. vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Liberecký kraj	213 877	2,4	36,7	6,5	10,1	5,2	3,6	6,7	7,1
Česká Lípa	36 988	2,6	44,7	5,6	8,5	5,4	2,9	5,9	5,9
Frýdlant	10 904	4,0	42,2	6,8	7,8	5,7	3,0	7,4	6,5
Jablonec nad Nisou	27 274	1,3	35,0	6,8	11,2	4,4	3,8	6,4	7,5
Jilemnice	10 271	6,2	33,9	7,2	10,3	4,6	6,3	6,6	8,6
Liberec	73 586	1,3	32,0	7,0	10,9	5,3	3,4	7,2	7,5
Nový Bor	12 107	2,0	40,3	6,4	9,3	4,8	3,5	6,9	7,6
Semily	11 867	5,3	33,5	6,3	10,5	6,4	3,1	7,4	7,7
Tanvald	8 961	2,1	35,2	7,3	10,3	5,4	7,6	5,6	7,7
Turnov	16 274	3,6	39,4	5,2	10,0	5,4	3,4	6,4	6,8
Železný Brod	5 645	2,2	43,1	6,8	9,3	4,8	2,7	6,8	5,5

4.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a postavení v zaměstnání

V Libereckém kraji žilo ke dni sčítání 213 877 osob, které patřily mezi zaměstnané. Mezi zaměstnanými se zjištěným postavením v zaměstnání převažovali z 83,9 % zaměstnanci (stejně jako v průměru za Českou republiku), druhou nejpočetnější skupinou byly osoby pracující na vlastní účet, v této pozici bylo v regionu sečteno 29 244 osob, tj. 14,9 % (podíl za Českou republiku 15,0 %). Počet zaměstnavatelů (podnikatelé se zaměstnanci) čítal 2 246 subjektů, tedy 1,1 % zaměstnaných se zjištěným postavením v zaměstnání, což odpovídá celorepublikovému údaji.

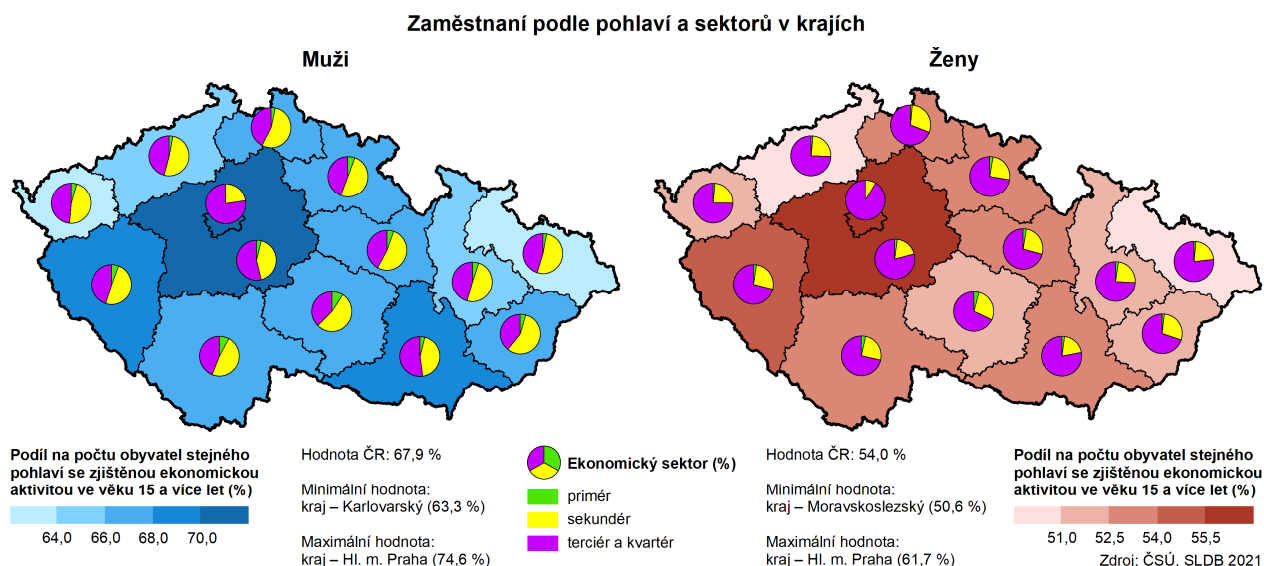
Tab. 4.4.1 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle pohlaví a postavení v zaměstnání

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

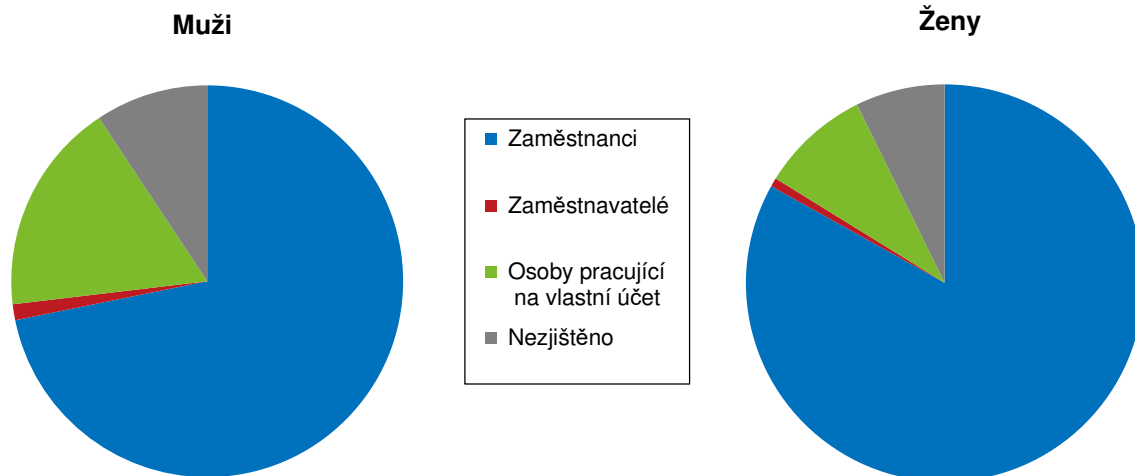
	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	213 877	117 638	96 239	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	164 434	84 473	79 961	83,9	79,2	89,6
zaměstnavatelé	2 246	1 546	700	1,1	1,4	0,8
osoby pracující na vlastní účet	29 244	20 666	8 578	14,9	19,4	9,6
nezjištěno	17 953	10 953	7 000	x	x	x

Z hlediska pohlaví tvořili 55,0 % zaměstnaných osob muži, kteří měli výrazně vyšší zastoupení ve skupině osob pracujících na vlastní účet (19,4 % všech zaměstnaných mužů, tj. o 9,8 p. b. více než žen) a také ve skupině zaměstnavatelů (1,4 %). Ženy byly častěji v pozici zaměstnance (89,6 %, tj. o 10,4 p. b. více než v případě mužů).

Z hlediska struktury zaměstnaných osob podle postavení v zaměstnání a podle krajů se výrazně vymykalo hlavní město Praha, které vykázalo nejvyšší podíl osob pracujících na vlastní účet (20,7 %) a nejnižší podíl osob v postavení zaměstnanců (78,7 %). Na opačném konci pomyslného žebříčku se umístil Moravskoslezský kraj, ve kterém bylo relativní zastoupení osob pracujících na vlastní účet ze všech krajů nejnižší (12,0 %) a zaměstnanců naopak nejvyšší (86,7 %). Podíl zjištěný v Libereckém kraji byl v případě zaměstnanců 4. nejnižší a v případě osob pracujících na vlastní účet naopak 4. nejvyšší. Podíl osob v postavení zaměstnavatele se pak pohyboval v rozmezí od 0,6 % v hlavním městě Praze do 1,4 % v Karlovarském kraji.

Graf 4.4.1 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle postavení v zaměstnání a okresů

Kraj, okresy	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Liberecký kraj	213 877	164 434	2 246	29 244	17 953
Česká Lípa	49 095	38 880	518	5 604	4 093
Jablonec nad Nisou	43 077	32 247	489	6 590	3 751
Liberec	87 300	67 347	729	11 618	7 606
Semily	34 405	25 960	510	5 432	2 503

Z hlediska okresů Libereckého kraje vykazuje nejvyšší podíl zaměstnaných v pozici zaměstnance okres Česká Lípa (86,4 % místních zaměstnaných osob), naopak v okrese Semily činí tento podíl 81,4 %. Pracující na vlastní účet jsou největší měrou zastoupeni ve struktuře zaměstnaných okresu Semily (17,0 %), kde byl zjištěn také nejvyšší podíl zaměstnavatelů (1,6 %). V okrese Česká Lípa podíl osob pracujících na vlastní účet činí pouze 12,5 %, zaměstnavatelé pak měli nejnižší zastoupení v okrese Liberec (0,9 %).

Tab. 4.4.3 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle postavení v zaměstnání a věku

	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Zaměstnaní	213 877	164 434	2 246	29 244	17 953
v tom ve věku (%):					
15–24 let	7,3	6,8	0,4	3,7	18,5
25–34 let	18,1	18,9	5,8	14,3	18,3
35–44 let	25,4	26,1	19,5	24,4	21,2
45–54 let	27,4	28,3	34,0	27,7	17,5
55–64 let	16,7	16,8	26,2	18,3	11,2
65 let a více let	5,2	3,0	14,0	11,6	13,3

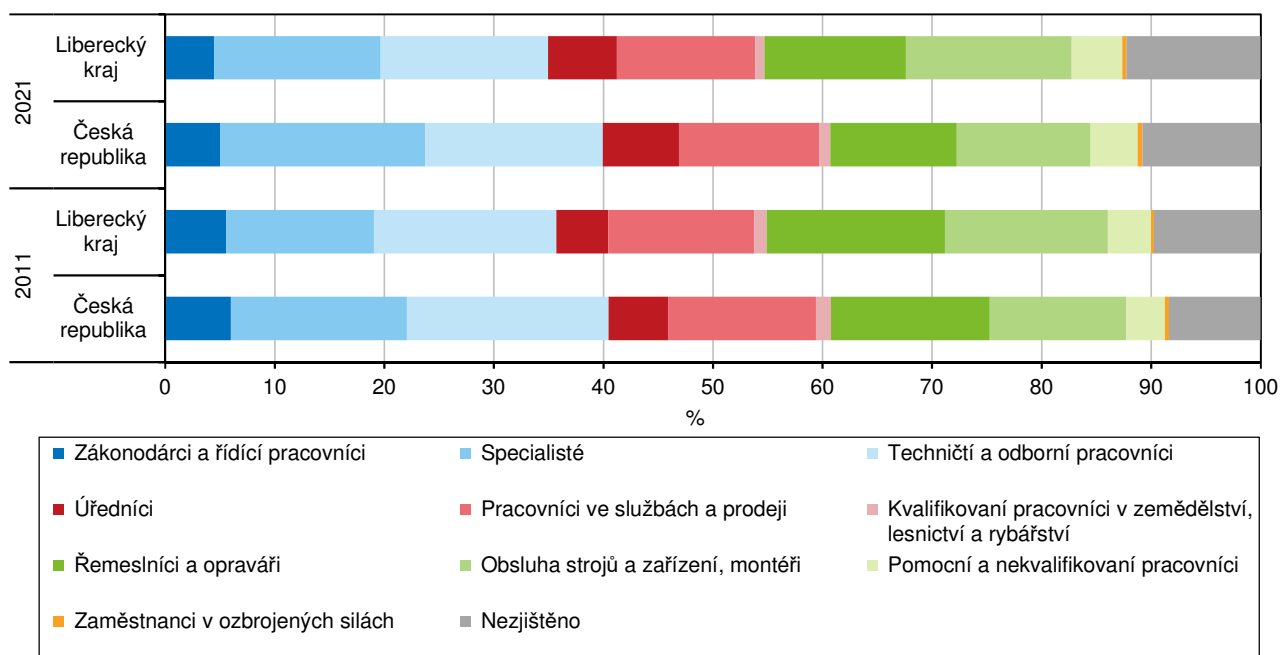
Z hlediska věku tvoří největší část zaměstnanců, zaměstnavatelů i osob pracujících na vlastní účet osoby ve věku 45–54 let s tím, že nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto věku se nachází ve skupině zaměstnavatelů (34,0 %). V pořadí jako druzí jsou zaměstnaní ve všech postaveních ve věku 35–44 let. Zaměstnaní nad 65 let věku jsou nejvyšší měrou zastoupeni mezi zaměstnavateli (14,0 %), naopak v případě zaměstnanců tvoří pouze 3,0 %. Mladí lidé ve věku 15–24 let jsou pak nejčastěji v pozici zaměstnance (6,8 %) nebo pracují na vlastní účet (3,7 %), ve skupině zaměstnavatelů představují 0,4 %.

Tab. 4.4.4 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle hlavních tříd zaměstnání a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom			
		pracující důchodci	pracující žáci a studenti	osoby na mateřské dovolené	ostatní zaměstnaní
Zaměstnaní	213 877	24 145	7 526	1 494	180 712
v tom hlavní třídy zaměstnání:					
zákonodárci a řídicí pracovníci	9 599	853	156	29	8 561
specialisté	32 501	3 131	1 842	326	27 202
techničtí a odborní pracovníci	32 684	2 674	1 145	231	28 634
úředníci	13 423	1 262	649	120	11 392
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	3 304	1 253	164	22 276
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	215	39	2	1 524
řemeslníci a opraváři	27 620	1 873	286	45	25 416
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	2 269	336	130	29 680
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 137	344	20	7 360
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	2	92	-	685
nezjištěno	26 218	6 425	1 384	427	17 982

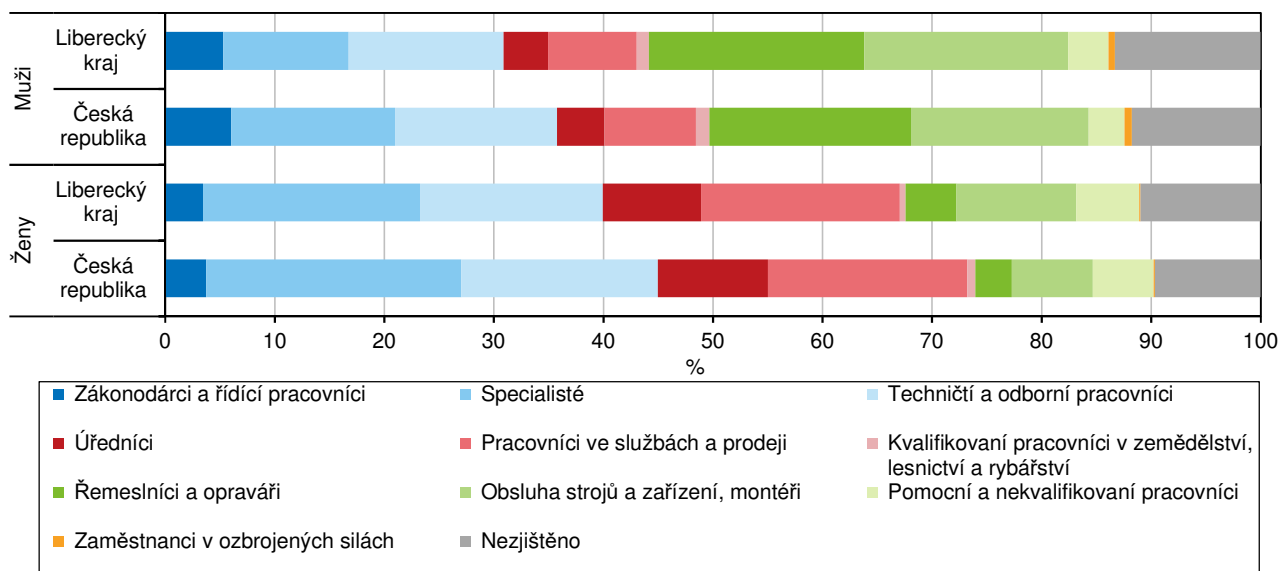
Z hlediska hlavních tříd zaměstnání byli v Libereckém kraji mezi zaměstnanými nejvyšší měrou zastoupeni techničtí a odborní pracovníci (17,4 % zaměstnaných ze zjištěných hodnot), následovali specialisté a obsluha strojů a zařízení, montéři (shodně 17,3 %). Řemeslníci a opraváři v našem kraji tvořili 14,7 % zaměstnaných, srovnatelný byl podíl pracovníků ve službách a prodeji (14,4 %). Naopak nejnižší podíl vykazali zaměstnanci v ozbrojených silách (0,4 %), méně než jednoprocenní zastoupení mezi zaměstnanými měli také kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (0,9 %).

Graf 4.4.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání

Absolutně nejvyšší počet pracujících důchodců z pohledu hlavních tříd zaměstnání byl zaznamenán mezi pracovníky ve službách a prodeji (3 304 osob, tj. 12,2 % zaměstnaných v této třídě), relativně nejvíce však byli pracující senioři zastoupeni mezi pomocnými a nekvalifikovanými profesemi (22,0 %, tj. 2 137 osob). Nejvíce žáků a studentů bylo zaměstnáno ve skupině specialistů (1 842 osob), početná je také jejich skupina v případě pracovníků ve službách a prodeji (1 253 osob). Více než 1 000 žáků a studentů si přivydělávalo také na pozicích určených technickým a odborným pracovníkům. Osoby na mateřské dovolené byly nejčastěji zastoupeny mezi specialisty (326 osob) a technickými a odbornými pracovníky (231 osob).

Graf 4.4.3 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji a ČR

Ve struktuře zaměstnaných podle hlavních tříd zaměstnání v 8 krajích převažují specialisté – jejich nejvyšší podíl vykazalo hlavní město Praha (34,8 % místních zaměstnaných osob). Výjimkou je kraj Liberecký a Kraj Vysočina, ve kterých se na první pozici umístili techničtí a odborní pracovníci, a dále kraj Karlovarský a Ústecký, ve kterých největší část zaměstnaných spadá do skupiny pracovníků ve službách a prodeji, resp. obsluhy strojů a zařízení včetně montérů. V kraji Jihočeském a Plzeňském byl podíl zaměstnaných specialistů a podíl technických a odborných pracovníků stejně vysoký. Nejvyšší podíl řemeslníků a opravářů vykazal Kraj

Vysočina a Zlínský kraj (shodně 16,6 % místních zaměstnaných osob), naopak tomu bylo v hlavním městě Praze (6,2 %), průměr za Českou republiku činil 12,9 % zaměstnaných. Pracovníci ve službách a prodeji tvořili největší část zaměstnaných v Karlovarském kraji (18,7 %), nejméně 12,9 % v hlavním městě Praze. Podíl úředníků se pak pohyboval mezi 9,2 % shodně v hlavním městě Praze a Středočeském kraji a 6,2 % ve Zlínském kraji.

Tab. 4.4.5 Zaměstnaní v Libereckém kraji podle hlavní třídy zaměstnání a okresů

	Liberecký kraj	v tom okresy			
		Česká Lípa	Jablonec nad Nisou	Liberec	Semily
Zaměstnaní	213 877	49 095	43 077	87 300	34 405
v tom hlavní třídy zaměstnání:					
zákonodárci a řídicí pracovníci specialisté	9 599	1 796	2 098	4 103	1 602
techničtí a odborní pracovníci	32 501	5 931	6 502	14 944	5 124
úředníci	32 684	6 424	6 742	14 464	5 054
pracovníci ve službách a prodeji	13 423	3 051	2 630	5 716	2 026
pracovníci ve službách a prodeji	26 997	6 022	5 770	10 759	4 446
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1 780	423	229	602	526
řemeslníci a opraváři	27 620	6 896	5 790	10 062	4 872
obsluha strojů a zařízení, montéři	32 415	9 375	5 963	11 886	5 191
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9 861	2 899	1 767	3 664	1 531
zaměstnanci v ozbrojených silách	779	126	137	464	52
nezjištěno	26 218	6 152	5 449	10 636	3 981

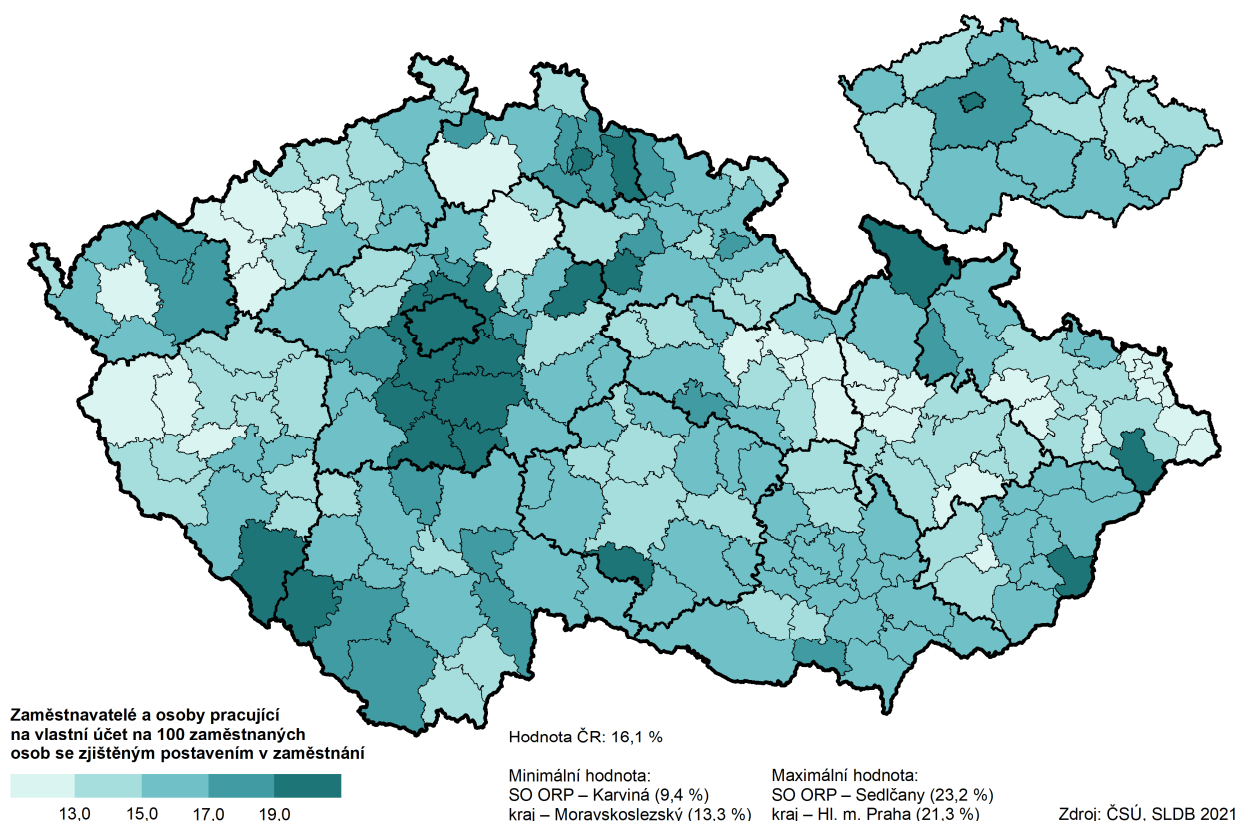
Rozložení zaměstnaných podle hlavních tříd zaměstnání vykazuje rozdíly také v rámci okresů Libereckého kraje. V okrese Česká Lípa a Semily převažují mezi zaměstnanými osoby spadající do třídy obsluha strojů a zařízení, montéři (21,8 %, resp. 17,1 % místních zaměstnaných), v okrese Liberec jsou to specialisté (19,5 %) a v okrese Jablonec nad Nisou techničtí a odborní pracovníci (17,9 %). Řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci mají nejvyšší zastoupení mezi zaměstnanými v okrese Česká Lípa. V okrese Jablonec nad Nisou je v porovnání se strukturou v ostatních okresech evidován nejvyšší podíl zaměstnaných zákonodárců a řídicích pracovníků a pracovníků ve službách a prodeji. Okres Liberec vykázal nejvyšší zastoupení specialistů, technických a odborných pracovníků, úředníků a zaměstnanců ozbrojených sil. V okrese Semily pak bylo nejvyšší zastoupení kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Tab. 4.4.6 Podnikatelé v Libereckém kraji podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku

	Celkem	v tom podle vzdělání						
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské	nezjištěno
Počet podnikatelů	31 490	79	1 205	11 384	11 115	416	5 356	1 935
v tom:								
zaměstnavatelé	2 246	3	52	743	747	18	587	96
osoby pracující na vlastní účet	29 244	76	1 153	10 641	10 368	398	4 769	1 839
z toho ve věku:								
18–29 let	2 882	14	214	761	1 210	32	459	192
30–39 let	5 672	18	298	1 586	1 989	143	1 201	437
40–49 let	9 536	28	339	4 013	3 112	150	1 233	661
50–59 let	7 175	11	176	2 902	2 571	42	1 046	427
60–69 let	4 452	8	129	1 664	1 489	26	967	169
70 let a více let	1 772	-	48	458	744	23	450	49

Skupinu podnikatelů tvoří zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet. Většina podnikatelů v Libereckém kraji však pracovala na vlastní účet (92,9 %), zbývajících 7,1 % byli zaměstnavatelé. Největší část podnikatelů spadala do věkové skupiny 40–49 let (30,3 %), více než pětina pak bylo mezi 50–59 lety. Úroveň vzdělání podnikatelů byla víceméně srovnatelná s úrovní vzdělanosti celé populace kraje. Méně byla zastoupena vzdělanostní skupina základní vzdělání včetně neukončeného (zahrnuje také žáky starší 14 let, učně a studenty). Nadprůměrný podíl měly všechny vyšší vzdělanostní skupiny, největší rozdíl je patrný v případě středního vzdělání včetně vyučení bez maturity (38,5 %, tj. o 2,2 p. b. více než celokrajský průměr). Zastoupení podnikatelů s úplným středním vzděláním s maturitou včetně nástavbového a pomaturitního studia dosáhl 37,6 % (podíl za kraj 35,9 %), podíl vysokoškolsky vzdělaných podnikatelů činil 18,1 % (údaj za kraj 17,8 %). Naopak mezi podnikateli bylo méně osob bez vzdělání než v celém kraji (0,3 %).

Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

4.5 Ekonomická aktivita žen

Z celkového počtu žen ve věku 15 a více let s obvyklým pobytem v Libereckém kraji (184 947 osob) patřila více než polovina mezi pracovní sílu (55,3 %), 43,4 % bylo mimo pracovní sílu a u 1,3 % žen se nepodařilo ekonomickou aktivitu zjistit. Jak již bylo zmíněno v předcházející části analýzy, zastoupení žen v rámci pracovní síly kraje se výrazně odlišuje od zastoupení žen v celé populaci kraje. V obyvatelstvu celkem mají ženy vyšší podíl než muži, a to o 1,0 p. b. Naopak v pracovní síle o 9,4 p. b. převažují muži. Jako důvody vyššího zastoupení žen mezi osobami mimo pracovní sílu lze uvést rodičovskou dovolenou, vyšší zastoupení mezi osobami v domácnosti, odchod do důchodu v nižším věku a také výrazně vyšší podíl žen mezi obyvateli kraje ve věku 65 a více let.

Z 102 191 žen tvořících pracovní sílu bylo 94,2 % zaměstnaných. Mezi zaměstnanými převažovaly zaměstnankyně (83,1% podíl), následovala skupina žen, které pracovaly na vlastní účet (8,9 %), nejnižší zastoupení měly zaměstnavatelky (0,7% podíl).

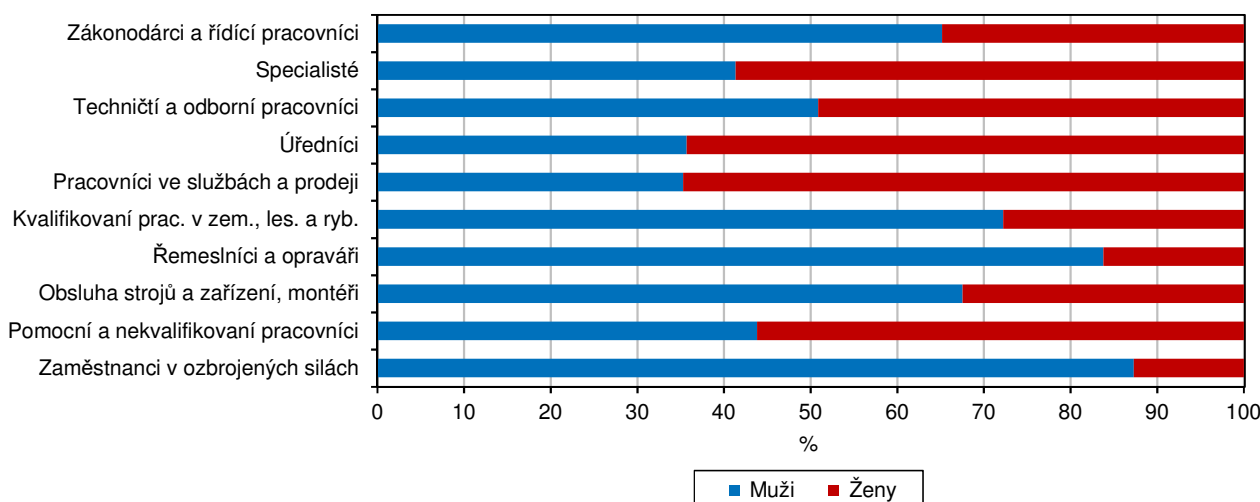
Z hlediska počtu živě narozených dětí v závislosti na ekonomické aktivitě žen je patrné, že ve všech stupních ekonomické aktivity mají ženy nejčastěji dvě děti. Podíl žen se 2 dětmi se pohybuje v rozmezí od 32,9 % u nezaměstnaných žen do 55,1 % u žen v postavení zaměstnavatelky. U žen mimo pracovní sílu je patrný vyšší podíl žen, které mají 3 a více dětí (23,9 %) než u žen tvořících pracovní sílu (13,7 %). To lze vysvětlit tím, že ve skupině žen mimo pracovní sílu je zastoupena starší generace žen, která měla více dětí, než je současný standard. Nezaměstnané ženy měly ve srovnání se zaměstnanými ženami častěji tři a více dětí (20,9 % nezaměstnaných, 13,3 % zaměstnaných), méně často dvě děti (32,9 % nezaměstnaných, 44,6 % zaměstnaných). Mezi podnikatelkami bylo nejméně bezdětných žen (7,7 %), častěji měly dvě děti (55,1 %) než celá populace žen 15letých a starších (44,0 %).

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let v Libereckém kraji podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

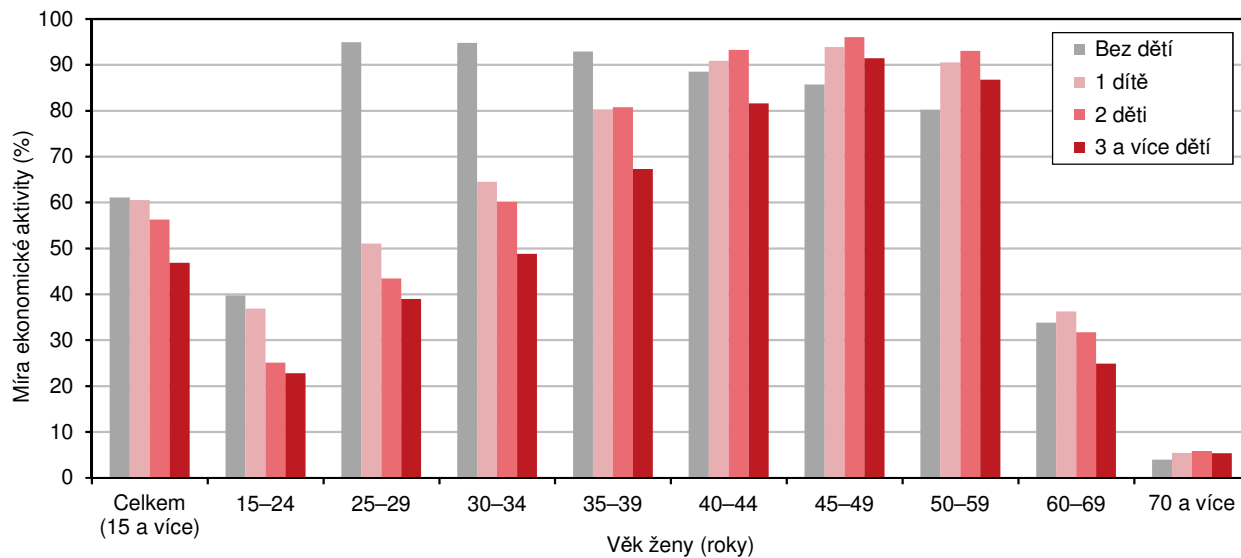
	Pracovní síla	v tom					Osoby mimo pracovní sílu	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	102 191	96 239	79 961	700	8 578	5 952	80 350	2 406
v tom s počtem živě narozených dětí:								
0	22 268	20 814	16 959	54	1 347	1 454	14 198	405
1	20 463	19 208	16 133	149	1 739	1 255	13 360	532
2	44 400	42 472	35 616	385	4 147	1 928	34 526	557
3 a více	13 866	12 640	10 268	111	1 251	1 226	15 723	469
nezjištěno	1 194	1 105	985	1	94	89	2 543	443
Průměrný počet dětí	1,53	1,53	1,53	1,81	1,66	1,64	1,74	1,76

V mezikrajském porovnání počtu živě narozených dětí v závislosti na ekonomické aktivitě žen vystupuje především hlavní město Praha a Kraj Vysočina. Hlavní město Praha eviduje u všech typů ekonomické aktivity vždy nejvyšší podíl bezdětných žen a naopak nejnižší podíly u žen se dvěma, třemi a více dětmi. Podíl žen majících jedno dítě dosahuje v hlavním městě Praze nejvyšší hodnoty v případě zaměstnavatelek, nezaměstnaných a žen mimo pracovní sílu. Naopak Kraj Vysočina vykazuje nejvyšší podíly, prakticky ve všech kategoriích, u žen se dvěma a více dětmi. Bezdětné ženy byly nejmenší měrou zastoupeny v rámci pracovní síly, zaměstnaných (zaměstnankyň, zaměstnavatelek i osob pracujících na vlastní účet) a nezaměstnaných v Karlovarském nebo Ústeckém kraji. V případě žen mimo pracovní sílu vykázal nejnižší podíl bezdětných Plzeňský kraj.

Graf 4.5.1 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v Libereckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Graf 4.5.2 Míra ekonomické aktivity žen podle věku a počtu živě narozených dětí v Libereckém kraji
(ze zjištěných hodnot)

Pozn.: podíl pracovní síly žen celkem v daném věku a s daným počtem dětí na celkovém počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou v daném věku a s daným počtem dětí.

